

Nota
inkoop- en aanbestedingsbeleid
gemeente Schijndel

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	3
1.1 HET AANBESTEDINGSBELEID	3
1.2 STREVEN NAAR EEN PROFESSIONEEL INKOOP- EN AANBESTEDINGSBELEID.....	3
1.3 LEESWIJZER.....	4
2. BEGRIPSBEPALING INKOPEN EN AANBESTEDEN	5
2.1 ALGEMEEN.....	5
2.2 TACTISCHE INKOOP: HET PROCES VAN AANBESTEDEN.....	6
2.3. ALGEMEEN WETTELIJK KADER.....	6
2.4. AANBESTEDINGSVORMEN	7
2.5. EUROPESE RICHTLIJNEN AANBESTEDING	7
3. DOELSTELLINGEN EN RANDVOORWAARDEN	10
3.1 DOELSTELLINGEN.....	10
3.2 RANDVOORWAARDEN.....	11
3.2.1 <i>Behoeftestelling</i>	11
3.2.2 <i>Raming</i>	11
3.2.3 <i>Rechtmatigheidscontrole jaarrekening</i>	11
3.2.4 <i>Actualiteit</i>	11
4. BELEIDSUITGANGSPUNTEN INKOOP- EN AANBESTEDINGEN	13
4.1 INLEIDING	13
4.2 JURIDISCHE BELEIDSUITGANGSPUNTEN.....	13
4.3 ETHISCHE EN IDEËLE BELEIDSUITGANGSPUNTEN	13
4.3.1 <i>Aandacht voor duurzaam inkopen</i>	13
4.3.2 <i>Maatschappelijke eisen aan leveranciers</i>	14
4.3.3 <i>Integriteitseisen aan bestuurders en ambtenaren</i>	14
4.4 ECONOMISCHE BELEIDSUITGANGSPUNTEN	14
4.4.1 <i>Mate waarin concurrentie wordt gezocht</i>	15
4.4.2 <i>Afweging tussen prijs en kwaliteit</i>	17
4.4.3 <i>Inkoopvoorwaarden</i>	18
4.4.4 <i>Omgaan met lokale (regionale) leveranciers</i>	18
4.4.5 <i>Relaties met SW-bedrijven (Sociale Werkvoorziening)</i>	18
4.4.6 <i>Social return: arbeidsparticipatie (langdurig) werklozen</i>	19
4.4.7 <i>Beleid ten aanzien van innovatief aanbesteden</i>	20
4.5 ORGANISATORISCHE BELEIDSUITGANGSPUNTEN.....	21
4.6 SCHEMATISCHE WEERGAVE BELEIDSUITGANGSPUNTEN.....	23
5. IMPLEMENTATIE	24
5.1 INLEIDING	24
5.2 DRAAGVLAK BINNEN DE ORGANISATIE.....	24
5.3 PROFESSIONALISERING INKOOPFUNCTIE	24
5.4 ELEMENTEN IMPLEMENTATIE.....	25
6. EVALUATIE INKOOP- EN AANBESTEDINGSBELEID	26
BIJLAGEN	
Bijlage 1: Begrippenlijst	27
Bijlage 2: Inkoopvoorwaarden van de gemeente Schijndel	34
Bijlage 3: Het traject voor de keuze van de aanbestedingsvorm	50
Bijlage 4: Drempelbedragen Europese aanbestedingsrichtlijnen	52
Bijlage 5: 2A en 2B Richtlijn Diensten	53
Bijlage 6: Bronnenoverzicht	55

1. Inleiding

1.1 Het aanbestedingsbeleid

De raad van de gemeente Schijndel heeft op 16 november 2000 de nota : " **Het aanbestedingsbeleid voor de gemeente Schijndel**" vastgesteld. In een in 2004 opgestelde notitie van de afdeling Weg- en Waterbouw (WWB) is een evaluatie van dit beleid gegeven over de periode 2001 tot 2003. De evaluatie had uitsluitend betrekking op de civieltechnische opdrachten van de afdeling WWB. Op grond van deze evaluatie is door WWB aan het college voorgesteld om het aanbestedingsbeleid op onderdelen aan te passen (bedragen, ondergrens matrices, jaarlijkse indexering van de bedragen in de matrices) en voor het overige dit beleid te continueren. De gemeenteraad heeft het collegevoorstel in zijn vergadering van 11 maart 2004 unaniem aangenomen en verder middels een motie het college o.a. opgedragen:

- Het aanbestedingsbeleid zodanig aan te passen dat tenminste 50% van het aantal aanbestedingen meervoudig en openbaar wordt aanbesteed;
- Het aanbestedingsbeleid voor alle sectoren (en niet alleen voor WWB) van toepassing te laten zijn.

Dit laatste wordt ingegeven door het feit dat enkel de afdelingen die actief zijn op het terrein van werken in de kapitaalsfeer, WWB, WSO (H2000) en VROM-Bouwen ervaring hebben opgedaan met de systematiek zoals die in hoofdstuk 4 verder wordt toegelicht. Afdelingen die met name diensten en leveringen inkopen zullen moeten gaan volgen.

1.2 Streven naar een professioneel inkoop- en aanbestedingsbeleid

Vanwege de groeiende aandacht voor inkopen en aanbesteden streven steeds meer provincies en gemeenten een professioneel inkoop- en aanbestedingsbeleid na. Dit wordt ingegeven door:

- Overheidsorganisaties hebben een voorbeeldfunctie bij het naleven van de relevante wet- en regelgeving. Bovendien wordt door het correct naleven van de regels het risico van claims en gerechtelijke procedures zoveel mogelijk teruggedrongen.
- Overheidsorganisaties moeten verantwoording afleggen over de besteding van publieke gelden. De doelmatigheid van overheidsinkopen moet aantoonbaar en controleerbaar zijn.

Toenemend bewustzijn relevante Europese wet- en regelgeving

Overheidsorganisaties zijn zich steeds meer bewust van de relevante Europese wet- en regelgeving. Dit houdt om te beginnen verband met een verhoogde controle op de naleving. Het BAPG (Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten) vraagt vanaf boekjaar 2004 meer aandacht voor (toetsbare) rechtmatigheid. Dat heeft ondermeer tot gevolg dat bij de accountantscontrole van de jaarrekening meer aandacht zal worden besteed aan de rechtmatigheidsvraag. Niet-rechtmatig gedane aanbestedingen kunnen bij overschrijding van de vastgelegde goedkeuringstoleranties leiden tot een niet-goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening.

Ook worden de voordelen van het volgen van de Europese wet- en regelgeving steeds duidelijker: kostenbesparingen, betere kwaliteit van de opdracht en van het verkregen product en een maximaal **transparant, objectief** en **non-discriminatoir** inkoopproces.

Bestuurlijke en ambtelijke integriteit

De groeiende aandacht voor inkopen en aanbesteden binnen de overheid is verder een gevolg van het streven naar bestuurlijke en ambtelijke integriteit. Het handelen van bestuurders en ambtenaren mag de integriteit van de overheid als inkopende partij niet schaden. Het is daarom van groot belang dat gemeentelijke overheidsinkopen zoveel mogelijk openbaar zijn te controleren. Een helder inkoop- en aanbestedingsbeleid, vastgesteld op bestuurlijk niveau, draagt daar sterk aan bij. De gemeente Schijndel stelt zich tot doel een integere en doelmatige inkoop te zijn.

Met integer wordt bedoeld handelend volgens de wet en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (onder meer openbaarheid, objectiviteit en zorgvuldigheid). Bij doelmatig gaat het om het efficiënt inzetten van publieke middelen.

Wil de gemeente Schijndel deze doelstellingen kunnen bereiken, dan kan zij niet zonder een helder inkoop- en aanbestedingsbeleid. In dit beleid wordt onder meer vastgelegd welke uitgangspunten en procedures de gemeente Schijndel hanteert bij inkopen en aanbesteden, hoe zij de inkoopfunctie organisatorisch vormgeeft en bijvoorbeeld hoe zij omgaat met leveranciers.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 1 bevat de inleiding.

In hoofdstuk 2 wordt een algemene inleiding over inkopen en aanbesteden gegeven. Het bevat ondermeer een verduidelijking van de begrippen inkopen en aanbesteden, de plaats van inkopen in het inkoopproces, de algemene wettelijke kaders, een beschrijving van de bekende aanbestedingsvormen en een toelichting op de relevante Europese richtlijnen.

Hoofdstuk 3 gaat in op de doelstellingen en randvoorwaarden om te komen tot een integraal inkoop- en aanbestedingsbeleid.

In hoofdstuk 4 worden de beleidsuitgangspunten besproken waarbij een onderscheid wordt gemaakt naar juridische, ethische en ideële, economische en organisatorische beleidsuitgangspunten.

In hoofdstuk 5 komen overige aspecten aan de orde die van belang zijn om uitvoering te kunnen geven aan het beleid en wordt ingegaan op de stappen die na vaststelling van het beleid nog nodig zijn om het aanbestedingsbeleid in de organisatie te implementeren.

In hoofdstuk 6 wordt een opsomming gegeven van onderwerpen die bij een evaluatie van het inkoop- en aanbestedingsbeleid aan de orde kunnen komen.

In de bijlagen is o.a. een begrippenlijst opgenomen alsook de inkoopvoorwaarden zoals de gemeente Schijndel die voortaan wil gaan hanteren.

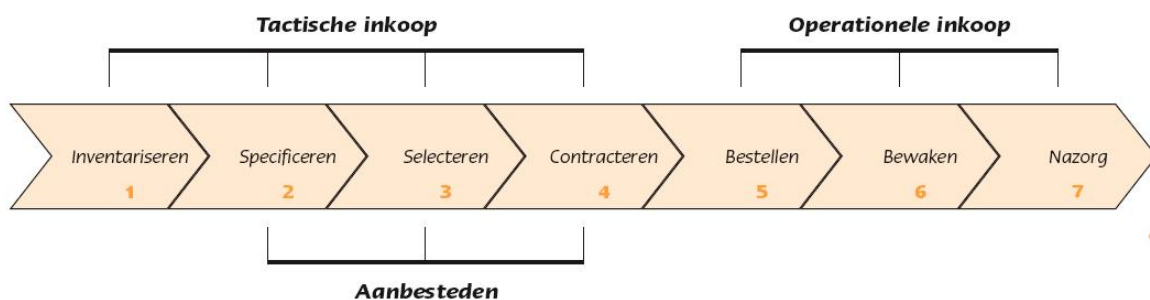
2. Begripsbepaling inkopen en aanbesteden

2.1 Algemeen

Inkopen is een procesmatige activiteit die in de regel in zeven fasen kan worden onderverdeeld:

Fasen	Activiteiten
1. inventariseren	bepalen behoefte binnen de organisatie en aanbod in de markt eventueel inkoop samenwerking zoeken met andere vergelijkbare organisaties
2. specificeren: het wat	marktonderzoek uitvoeren programma van eisen opstellen inkoopstromen analyseren actie initiëren keuze aanbestedingsprocedure
3. selecteren: het wie	leveranciers selecteren offertes aanvragen offertes beoordelen
4. contracteren: het hoe	Onderhandelen (mantel)contracten afsluiten
5. bestellen	order plaatsen
6. bewaken	contract bewaken individuele bestelling bewaken facturering verifiëren
7. nazorg	claims afhandelen meer/minder werk afhandelen evaluatie uitvoering opdracht contract herziening opstarten

Inkopen kan kort worden omschreven als alle handelingen waar een externe factuur tegenover staat. Dit betekent dat inkoop betrekking heeft op het inschakelen van derden waarbij het kan gaan om de **levering** van goederen (koop, huur, lease etc.), het verrichten van **diensten** of de uitvoering van **werken**. De eerste vier hierboven genoemde fasen behoren tot de zogeheten tactische inkoop. Zodra de leveranciers zijn gecontracteerd begint de operationele inkoop. Naast de operationele en tactische inkoop onderscheidt men de strategische inkoop die naast het inkoop- en aanbestedingsbeleid bijvoorbeeld ook strategische vraagstukken rondom uitbesteding omvat.

Aanbesteden houdt in de uitnodiging doen aan twee of meer ondernemers om deel te nemen aan een procedure, met als doel het doen van een aanbod (offerte) voor de uitvoering van een opdracht. De verschillende fasen van het tactische inkoopproces (specificeren van de opdracht, selecteren en contracteren van de leverancier) worden in een aanbesteding gestructureerd doorlopen. Doel is om het inkoopproces transparant, objectief en non-discriminatoire te laten verlopen. Aanbesteden is dus het proces dat voorafgaat aan het verstrekken van een opdracht aan een derde voor de uitvoering van diensten, leveringen of werken.

2.2 Tactische inkoop: het proces van aanbesteden

De tactische inkoopfunctie eindigt met het sluiten van een contract tussen opdrachtgever (de gemeente) en opdrachtnemer. Een contract komt tot stand door de opdracht "in de markt te zetten" ofwel aan te besteden in enigerlei vorm, variërend van de enkelvoudige uitnodiging tot een openbare Europese aanbesteding. Het uiteindelijke doel van een aanbesteding is eveneens het sluiten van een overeenkomst met een geschikte opdrachtnemer. Aanbesteden heeft betrekking op de fasen 2 t/m 4 van de tactische inkoop. Het aanbestedingsbeleid maakt hiermee feitelijk onderdeel uit van het inkoopbeleid.

Waarin onderscheidt het aanbestedingsbeleid zich als een specifiek onderdeel van het inkoopbeleid?

Het inkoopbeleid is breder van opzet (zowel inhoudelijk als organisatorisch) en betreft het gehele inkoopproces. Het aanbestedingsbeleid concentreert zich slechts op de drie hiervoor genoemde fasen van het inkoopproces en is voornamelijk inhoudelijk/procedureel gericht. Het gaat daarbij met name om de vraag hoe een opdracht in de markt wordt gezet: welke procedure is van toepassing, zijn uitzonderingen mogelijk, hoe selecteer ik een opdrachtnemer, welke reglementen zijn van toepassing, kan een lokale opdrachtnemer worden ingeschakeld?

Het specifieke karakter van de aanbesteding is gelegen in de volgende elementen:

Op basis van **interne** (grotendeels aan het zicht van derden onttrokken) **besluitvorming**, vindt een **selectie** plaats vanuit de **externe markt**, waarbij specifieke wet- en regelgeving van toepassing is, bedoeld om een **open en eerlijke marktwerking** te bewerkstelligen. Dit selectieproces kent daardoor een zodanig groot **afbreukrisico**, dat een specifiek aanbestedingsbeleid noodzakelijk is.

Aanbesteden maakt dus onderdeel uit van het inkoopproces. Dit betekent dat het inkoopbeleid steeds de algemene uitgangspunten en randvoorwaarden voor een aanbesteding bepaalt. Daar waar het aanbestedingsbeleid uit haar aard specifieke aanpassingen noodzakelijk maakt, gaat zij als bijzondere regelgeving boven het meer algemene inkoopbeleid.

2.3. Algemeen wettelijk kader

Voor de gemeente Schijndel gelden voor het formuleren van het inkoop- en aanbestedingsbeleid de volgende juridische kaders:

- Per 1 december 2005 zijn het besluit aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten (**BAO**) en het besluit aanbestedingen speciale sectoren (**BASS**) in werking getreden. Daarmee werd de Nederlandse implementatie van de nieuwe Europese aanbestedingsrichtlijnen een feit. En hiermee zijn de oude aanbestedingsregels zoals het Uniform Aanbestedingsreglement (UAR 2001) en UAR-EG 1991 komen te vervallen. De besluiten Bao en Bass hebben alleen betrekking op opdrachten die boven een bepaald (gezamenlijk) geraamd bedrag uitkomen, de zogenaamde drempelwaarden, voor zover deze opdrachten niet vallen onder één van de in de besluiten genoemde uitzonderingen. Aanbestedende diensten moeten zelf zorg dragen voor de juiste toepassing van de besluiten Bao en Bass in hun dagelijkse aanbestedingspraktijk. De rijksoverheid hanteert daartoe voor bouwopdrachten het Aanbestedingsreglement Werken 2005 (**ARW 2005**) dat ook op 1 december 2005 in werking is getreden.
- De Wet BIBOB (Bevordering Integriteitbeoordelingen door het Openbaar Bestuur) biedt de mogelijkheid aan aanbestedende diensten om bij het Bureau BIBOB in concrete aanbestedingen advies te vragen over de aanwezigheid van feiten en omstandigheden die binnen de Europese aanbestedingsrichtlijnen aanleiding kunnen zijn partijen uit te sluiten. Het cluster AJZ heeft voor de toepassing van deze wet beleid opgesteld zodat hiervan, indien nodig, gebruik gemaakt kan worden. Inschatting is echter dat een gemeente als Schijndel erg weinig gebruik van deze wet zal maken.

Naast deze specifiek op aanbesteding gerichte wet- en regelgeving zijn nog andere wetten relevant voor de gemeente in de rol van inkoper:

- De Algemene Wet Bestuursrecht, de **Awb**, waarin de algemene regels van bestuursrecht zijn opgenomen zoals de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (onder meer zorgvuldigheids-, motiverings-, gelijkheids-, vertrouwens- en redelijkheidsbeginsel);
- De Gemeentewet als wettelijk kader voor het handelen van de gemeente;
- Het EG-verdrag: voor het inkopen en aanbesteden is de gemeente onderworpen aan de basisbepalingen van het EG-Verdrag inzake de interne markt;
- Het Burgerlijk Wetboek (BW) ten aanzien van het contractenrecht.

2.4. Aanbestedingsvormen

Aanbesteding van een opdracht kan plaatsvinden door middel van:

- **Openbare aanbesteding** Dit is de aanbestedingsvorm waarbij sprake is van een algemene bekendmaking en waarbij **een ieder** kan inschrijven. De belangrijkste geschiktheidseisen en gunningcriteria moeten in de bekendmaking worden vermeld.
- **Openbare aanbesteding met voorafgaande selectie** Dit is de aanbestedingsvorm die eveneens algemeen bekend wordt gemaakt, waarbij een ieder zich als gegadigde kan aanmelden en waarvoor – **na selectie** van de gegadigden – één of meerdere van hen tot inschrijving kunnen worden uitgenodigd. Alle geschiktheidseisen moeten in de bekendmaking worden vermeld. Van alle gegadigden moet worden nagegaan of zij voldoen aan deze eisen voordat ze worden uitgenodigd.
- **Onderhandse aanbesteding** Bij deze aanbestedingsvorm wordt een beperkt aantal aanbieders (minimaal 2, maximaal 6) tot inschrijving uitgenodigd. In de uitnodiging dienen de gunningcriteria te worden vermeld.
- **Onderhandse aanbesteding na selectie** Bij deze aanbestedingsvorm wordt een beperkt aantal aanbieders uitgenodigd deel te nemen aan een selectie, waarna tenminste één van hen (maar in de regel niet meer dan zes) tot inschrijving kunnen worden uitgenodigd
- **De gunning uit de hand** de opdracht tot het uitvoeren van het werk zonder dat daaraan een aanbesteding is voorafgegaan.

In hoofdstuk 4 zal verder aandacht aan de (keuze van) aanbestedingsvormen worden gegeven.

2.5. Europese richtlijnen aanbesteding

De overheid moet voldoen aan speciale procedures voor het kiezen van ondernemingen die goederen en diensten mogen leveren. Deze aanbestedingsprocedures zijn deels verplicht op basis van Europese regelgeving. Het doel hiervan is het openstellen van de markten voor overheidsopdrachten voor alle bedrijven gevestigd in de Europese Unie (EU) ongeacht hun nationaliteit.

Tot voor kort golden hiervoor drie richtlijnen, de Richtlijnen Werken, Leveringen en Diensten. Hiervoor is één document in de plaats gekomen, het **Besluit Aanbestedingsregels voor Overheidsopdrachten 2005** (Bao).

Naast het Besluit aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten (verder: Bao) is per 1 december 2005 ook het **Besluit aanbestedingen speciale sectoren** (verder: Bass) in werking getreden. Deze twee besluiten zijn de implementatie van twee Europese aanbestedingsrichtlijnen (2204/17/EG en 2004/18/EG). De besluiten Bao en Bass bevatten de regels voor het verstrekken van bepaalde opdrachten door 'aanbestedende diensten', zijnde respectievelijk de overheid en bepaalde speciale sector bedrijven. Speciale sector bedrijven zijn bijvoorbeeld aanbieders van vaste netten van gas of warmte, electriciteit, drinkwater en openbaar vervoer of havens of postdiensten.

Het Bao kent een aantal nieuwe elementen. Dit zijn onder andere:

- Flexibilisering (bijvoorbeeld door het opnemen van nieuwe procedures zoals concurrentiegerichte dialoog en raamovereenkomsten);
- Modernisering (bijvoorbeeld door de gecreëerde mogelijkheden voor elektronisch aanbesteden en daarmee de mogelijkheid tot verkorting van termijnen);
- Vereenvoudiging (bijvoorbeeld door samenvoeging van richtlijnen en versimpeling van het systeem van drempelwaarden);
- Verduidelijking (bijvoorbeeld door meer helderheid over het opnemen van milieu- en sociale criteria in aanbestedingsprocedures).

De besluiten Bao en Bass hebben alleen betrekking op opdrachten die:

1. boven een bepaald (gezamenlijk) geraamd bedrag uitkomen, de zogenaamde drempelwaarden,
2. voor zover deze opdrachten niet vallen onder één van de uitzonderingen.

Verder is ook de introductie van het **aanbestedingsreglement werken (ARW 2005)** per 1 december 2005 een feit. Het ARW 2005 is het juridisch kader waaraan moet worden voldaan bij de aanbesteding van werken door de vier zogenoemde bouwdepartementen (ministeries van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer; Verkeer & Waterstaat; Defensie en ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselkwaliteit). Overige overheden kunnen het ARW 2005 op vrijwillige basis hanteren. De verwachting is dat dit ook zal gebeuren met als wenselijk gevolg dat ondernemers met één stelsel worden geconfronteerd.

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) adviseert¹ de gemeenten het ARW 2005 te hanteren om de volgende redenen:

- Omdat de Europese richtlijn werken, leveringen en diensten via het Bao op 1 december 2005 in werking is getreden, is de voorganger van het ARW 2004, het UAR-EG 1991, niet meer actueel. Deze voorganger (UAR-EG 1991) wordt door veel gemeenten nog wel gehanteerd. Met de toepassing van het ARW 2005 voldoen gemeenten weer aan de voorschriften van het Bao en daarmee aan de voorschriften van de Europese richtlijn. Als tussenoplossing tot het nieuwe regime in 2007 is het ARW 2005 voor zowel Europese als nationale aanbestedingen (op onderdelen) een actueel reglement.
- Door te adviseren het ARW 2005 nationaal toe te passen, wordt uniformiteit bevorderd en kan een einde komen aan de lappendeken van reglementen die nu bestaat (UAR-EG 1991, UAR 1986, UAR 2001, ARW 2004).

Keuze voor de gemeente Schijndel om het Aanbestedingsreglement Werken 2005 (ARW 2005) van toepassing te verklaren.

Aanbestedingen beneden Europese drempelbedragen

Opdrachten die boven vastgestelde grensbedragen uitkomen, zijn onderhevig aan de richtlijnen. Beneden de Europese drempelbedragen zijn gemeenten in beginsel vrij hun aanbestedingsbeleid zelf in te richten of hun aanbestedingen procedureel naar eigen goeddunken uit te voeren, mits daarbij aan vereisten uit de Europese regelgeving wordt voldaan (bijvoorbeeld publicatie verplichting). De beleidskaders hiervoor worden in deze nota gegeven (zie hiervoor hoofdstuk 4). Regionaal samenwerken zal van directe invloed kunnen zijn op de te kiezen aanbestedingsvorm. In dat geval zal vaker boven de Europese richtlijnen uitgekomen worden. Een keuze voor regionaal samenwerken houdt dan ook veelal een keuze voor Europees aanbesteden in.

¹ Ledenbrief VNG 05/123, 29 november 2005

Algemeen

De richtlijnen bepalen, eigenlijk ten overvloede, dat de aanbestedende dienst niet een bepaalde ramingsmethode mag kiezen met het doel de opdracht aan de toepassing van de richtlijn te onttrekken. Ook mag een opdracht niet worden opgesplitst in kleinere opdrachten om zo de richtlijn te ontduiken. Gelijksortige opdrachten bij verschillende organisatie onderdelen moeten bij elkaar genomen worden. Een aanbesteding voor het verrichten van een in de loop van een bepaalde periode te verrichten gelijksoortige dienst/werk moet als een raamcontract worden aanbesteed. Spreiden in de tijd (meerdere jaren) is dus niet toegestaan. Wel is het toegestaan een opdracht (gelijktijdig) in afzonderlijke onderdelen te plaatsen. Daardoor kunnen meerdere aanbieders inschrijven op de opdracht.

3. Doelstellingen en randvoorwaarden

3.1 Doelstellingen

De gemeente Schijndel streeft met de vaststelling van het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid de volgende doelstellingen na:

1. het bevorderen van de naleving van de relevante (Europese) wet- en regelgeving op het gebied van aanbesteden, en daarmee het risico op claims en gerechtelijke procedures zoveel mogelijk terugdringen;
2. het realiseren van doelmatig aanbesteden;
3. het verankeren van duurzaam inkopen in de organisatie;
4. het optimaliseren van kostenbeheersing en kwaliteit: "best value for money" ofwel het verkrijgen van de kwalitatief beste aanbiedingen tegen de voordeligste prijs;
5. het afleggen van verantwoording over de besteding van publieke gelden;
6. bevorderen van gelijke kansen en gelijke behandeling van bedrijven (non-discriminatie);
7. het waarborgen van de integriteit van het aanbestedingsproces zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau;
8. invulling geven aan Social Return.

Toelichting:

Ad 1. Bij het ontbreken van gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid danwel het onvolledig toepassen ervan, ontstaat het risico dat partijen die menen in enige aanbesteding benadeeld te zijn de gemeente aansprakelijk stellen. Hoe groter de aanbesteding, hoe groter de eventuele schadeclaim.

Ad 2. Hoe groter het aantal aankopen waarbij een nadrukkelijke koppeling tussen kwaliteit en prijs wordt gelegd, hoe kleiner de kans dat er onzorgvuldig voorbereide aankopen (die mogelijk voor de gemeente minder voordelig zijn) plaatsvinden.

Ad 5. De wettelijke kaders staan niet toe om bedrijven op grond van hun vestigingsplaats, of hun omvang, te bevoordelen, Selectie mag uitsluitend plaatsvinden op criteria zoals in hoofdstuk 4 genoemd.

Ad 8. Bij Social Return onderneemt de gemeente Schijndel activiteiten via haar aanbestedingen om extra werkgelegenheid te creëren en te bevorderen. De gemeente maakt daarbij afspraken met aannemers om leerwerkplekken te realiseren of noodzaakt aannemers hiertoe door dit op te nemen in de bestekken voor bouwprojecten. Op die manier helpt ze werkzoekenden en leerlingen aan werk.
Zie voor verdere toelichting: hoofdstuk 4.4.6

3.2 Randvoorwaarden

Bij het aanbesteden van werken, leveringen en diensten moeten de hierna volgende randvoorwaarden in acht worden genomen.

3.2.1 Behoeftestelling

Het is bekend aan welke levering, dienst of werk behoefte is en dat is mede bepalend voor de keuze van marktbenadering: de aanbestedingsprocedure. De behoeftestelling is daarnaast de basis voor de op te stellen kostenraming.

Het is noodzakelijk dat de behoeftestelling helder en allesomvattend is, alvorens daadwerkelijk over te gaan tot het opstarten van een aanbestedingsprocedure. Onduidelijkheden in de behoeftestelling kunnen leiden tot vragen of foutieve aanbiedingen en daarmee tot ernstige vertragingen in de uitvoering en in extreme gevallen zelfs tot het mislukken van een aanbesteding.

De behoeftestelling zal uiteindelijk resulteren in een programma van eisen c.q. bestek waarin ondermeer zijn opgenomen de functionele en technische eisen, de eisen met betrekking tot service en onderhoud, (af)levering en specifieke zaken als milieu- en ARBO-eisen.

3.2.2 Raming

Naast de inhoudelijke behoeftebepaling zijn de financiële randvoorwaarden mede bepalend voor de uiteindelijke keuze van marktbenadering. Als de behoeftestelling gereed is, dient door middel van voorcalculatie een inschatting te worden gemaakt van de kosten die de realisatie van de opdracht met zich mee zal brengen.

Er is dus altijd een zorgvuldig opgemaakte raming. Bij het bepalen van de waarde van de opdracht moet worden uitgegaan van de totale omvang van de opdracht. Dit houdt in dat naast het product zelf ook zaken als eventuele opties, nazorg, onderhoud e.d. moeten worden meegerekend (tco – total costs of ownership).

De kostenraming dient altijd in het aanbestedingendossier te worden opgenomen.

3.2.3 Rechtmatigheidcontrole jaarrekening

Met ingang van 2004 is landelijke regelgeving van kracht geworden die gemeenten voorschrijft dat de accountant in zijn verklaring over de jaarrekening zich ook uitspreekt over de rechtmatigheid van de bestedingen. In het jaarlijks door de gemeenteraad vast te stellen Controleprotocol, waarin de werkopdracht aan de accountant wordt vastgelegd, wordt dit aspect nadrukkelijk opgenomen.

Deze nieuwe ontwikkeling maakt dat gemeentebreed bewust omgegaan moet worden met de vigerende (eigen) regels, verordeningen en de externe wet- en regelgeving (bijv. Europese aanbestedingsrichtlijnen). In dit kader wordt verwezen naar het **Handboek delegatie, mandaat, volmacht en machtiging** op het intranet van de gemeente Schijndel. Ook het document **'Werkafspraken budgethouders en consulenten'** is hier van toepassing.

Deze nota vormt een belangrijke basis die ertoe moet leiden dat afwijkingen in de praktijk voorkomen worden en daarmee juridische gevolgen en aanspreekbaarheid van de gemeente op haar handelwijze inzake opdrachtverlening aan derden tot een minimum beperkt blijven.

3.2.4 Actualiteit

In deze nota is met betrekking tot aanbesteden de informatie opgenomen zoals bekend tot 1 december 2006. Op 1 december 2005 zijn het Besluit Aanbestedingsregels voor Overheidsopdrachten (BAO) en het Besluit Aanbestedingen Speciale Sectoren (BASS) in werking getreden. Met deze besluiten zijn twee Europese aanbestedingsrichtlijnen (2004/17/EG en 2004/18/EG) geïmplementeerd. Het BAO is uitgewerkt in een nieuw reglement voor bouwwerken: het ARW 2005.

Aanbestedende diensten moeten zelf zorg dragen voor de juiste toepassing van de besluiten in hun dagelijkse aanbestedingspraktijk

Nieuwe aanbestedingswet

In vervolg op de nieuwe besluiten Bao en Bass zal ook de raamwet aanbesteden worden herzien. De minister van Economische Zaken heeft voorjaar 2006 aan de Tweede Kamer een wetsvoorstel voorgelegd dat een nieuw coherent wettelijk kader beoogt te bieden voor het aanbesteden van (overheids)opdrachten waarmee beter dan voorheen een goede uitvoering van de Europese en internationale aanbestedingsverplichtingen kan worden bereikt. Tevens wordt voorzien in de mogelijkheid tot het geven van voorschriften voor het verstrekken van (overheids)opdrachten waarvoor geen communautaire of internationale regels gelden, zoals overheidsopdrachten beneden de Europese drempelbedragen. In het wetsvoorstel worden de algemene beginselen van het aanbesteden opgenomen; wordt een verplichte toetsing op integriteit geïntroduceerd; wordt een proportionaliteit in selectiecriteria voorgesteld en wordt een basis geïntroduceerd om diverse richtlijnen, verordeningen en nadere regels op tal van onderwerpen te implementeren. De nadere regelgeving zal wel (grotendeels) worden geïncorporeerd in het Bao en Bass, zodat hiermee wordt bereikt dat er geen lappendeken aan regelgeving ontstaat.

Het wetsvoorstel 'Regels voor het gunnen van overheidsopdrachten door aanbestedende diensten en opdrachten door speciale-sectorbedrijven' (Aanbestedingswet) is op 20 september 2006 door de Tweede kamer aangenomen. De nieuwe wetgeving zal naar verwachting in de loop van 2007 in werking treden.

Verdere ontwikkelingen zullen nauwlettend worden gevolgd. Indien daartoe aanleiding is zal het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente aangescherpt en/of geactualiseerd worden.

4 Beleidsuitgangspunten inkoop- en aanbestedingen

4.1 Inleiding

Om de genoemde doelstellingen te kunnen realiseren hanteert de gemeente Schijndel een aantal relevante beleidsuitgangspunten waarbij een onderscheid wordt gemaakt naar:

1. Juridische beleidsuitgangspunten;
2. Ethische en ideële beleidsuitgangspunten;
3. Economische beleidsuitgangspunten;
4. Organisatorische beleidsuitgangspunten.

Bij de start van elke aanbestedingsprocedure dient een aanbestedingsstrategie bepaald te worden. In dit hoofdstuk worden de beleidsuitgangspunten behandeld die hierbij aan de orde komen. Aan het einde van dit hoofdstuk worden de verschillende beleidsuitgangspunten schematisch nog eens weergegeven.

4.2 Juridische beleidsuitgangspunten

1. naleven van wet- en regelgeving;
2. nastreven van transparantie, objectiviteit en non-discriminatie;
3. toepassen van een aanbestedingsreglement.

Met de eerste twee uitgangspunten wordt aangegeven dat de gemeente Schijndel nauwgezet wil toezien op het naleven van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen en het belang onderstreept van openbare controle op bestuurlijke en ambtelijke integriteit en de doelmatige besteding van publieke gelden.

De gemeente kiest ervoor om bij alle aanbestedingen gebruik te maken van een *aanbestedingsreglement* dat de eisen bevat waaraan de aanbestedingsprocedure moet voldoen, waaronder:

1. de in acht te nemen inschrijvingstermijn;
2. de te verstrekken gegevens;
3. de te hanteren selectie- en gunningscriteria;
4. de verplichting tot motivering van de gunning.

4.3 Ethische en ideële beleidsuitgangspunten

Hiermee wordt aangegeven welke waarden en normen de gemeente wil uitdragen in haar inkoop- en aanbestedingsbeleid. De volgende beleidsuitgangspunten worden hierbij expliciet benoemd:

1. aandacht voor **duurzaam inkopen**;
2. maatschappelijke eisen aan leveranciers;
3. integriteitseisen aan bestuurders en ambtenaren.

4.3.1 Aandacht voor duurzaam inkopen

In 2005 heeft het kabinet besloten om uiterlijk in 2010 bij 100% van de Rijksaankopen en –investeringen duurzaamheid als zwaarwegend criterium mee te laten wegen; de lagere overheden worden opgeroepen dit voor minstens 50 procent te gaan doen. Duurzaam inkopen wordt hierbij omschreven als 'het toepassen van milieu- en sociale criteria in alle fasen van het inkoopproces, zodat dit uiteindelijk leidt tot de daadwerkelijke levering van producten, diensten of werken die aan die milieu- en sociale aspecten voldoen'. Duurzaam inkopen is dus meer dan energiezuinig inkopen!

De uitgangspunten van het programma Duurzaam Inkopen zullen als leidraad dienen bij de gemeentelijke inkoop. Het is een programma voor en door de overheden met als doel het stimuleren van duurzaam inkopen. Het programma Duurzaam Inkopen ondersteunt inkopers bij ministeries, provincies, gemeenten en waterschappen bij het milieubewuster inkopen. In samenwerking met vertegenwoordigers van de verschillende overheden wordt milieu-informatie opgesteld over producten en diensten, zoals papier, kantoormachines, catering, kantoormeubilair, kantoortartikelen, groenvoorziening en transportmiddelen. Verder worden er op de website hulpmiddelen aangereikt om het voor een overheidsorganisatie zo eenvoudig mogelijk te maken om duurzaam inkopen in te voeren in de praktijk.

Binnen het aanbestedingsbeleid wordt nader aandacht gegeven aan de (selectie-)criteria die binnen het programma zijn ontwikkeld. Bijvoorbeeld: hanteren leveranciers een milieuzorgsysteem of beschikken in te kopen producten over een milieukeurmerk?

Door duurzaam in te kopen stimuleert de gemeente Schijndel de productie van duurzame goederen en diensten, geeft zij het goede voorbeeld en draagt zij concreet bij aan duurzame ontwikkeling.

De gemeente Schijndel zal de Deelnameverklaring voor het Programma Duurzaam Inkopen ondertekenen en actief gebruik gaan maken van de kennis die het programmabureau verspreidt.

4.3.2 Maatschappelijke eisen aan leveranciers

Deze eisen hebben vaak betrekking op de rol van de leverancier als werkgever. Leveranciers dienen zich te houden aan de gangbare normen en waarden op het gebied van arbeidsvoorwaarden. Dit betekent onder meer dat de leverancier zijn werknemers redelijk beloont, geen gebruik maakt van kinderarbeid en niet discrimineert.

Met de komst van de **Wet BIBOB** (Bevordering IntegriteitsBeoordelingen door het Openbaar Bestuur) hebben aanbestedende diensten tevens een instrument in handen om de integriteit van leveranciers te beoordelen. De wet biedt aanbestedende diensten de mogelijkheid om het Bureau BIBOB advies te vragen over feiten en omstandigheden die aanleiding zouden kunnen geven om een opdracht in een bepaalde sector niet te gunnen, een gesloten overeenkomst te ontbinden of geen toestemming te verlenen om bepaalde 'onderaannemers' in te schakelen. Alleen de sectoren bouw, ICT en milieu zijn aangewezen als de sectoren waarover een advies gevraagd kan worden.

Zoals in hoofdstuk 2.3 al genoemd heeft het cluster AJZ (Algemene en Juridische Zaken) in juni 2006 een 'Beleidslijn uitvoering wet BIBOB' opgesteld welke via het intranet is te raadplegen.

De gemeente Schijndel zal in haar bestekken en programma's van eisen bij onderhandse, openbare (al dan niet met voorafgaande selectie) en Europese aanbestedingen – voor zover het opdrachten betreft in de hiervoor genoemde sectoren – standaard de volgende zin opnemen:

'Gegadigden dienen er rekening mee te houden dat de gemeente Schijndel, alvorens tot gunning over te gaan, advies kan inwinnen als bedoeld in artikel 9 lid 2 van de Wet Bevordering IntegriteitsBeoordelingen door het Openbaar Bestuur'.

4.3.3 Integriteitseisen aan bestuurders en ambtenaren

Binnen onze gemeente heeft het college van B&W op 12 december 2006 de "**gedragscode integriteit**" definitief vastgesteld. De "gedragscode integriteit" is een vernieuwde versie van de gedragscode uit 1998 welke laatste van toepassing was op bestuurders en ambtenaren. De "gedragscode integriteit" is alleen van toepassing op ambtenaren. Voor bestuurders is een aparte gedragscode opgesteld. Bedoeling van beide gedragscodes is om hiermee de betrouwbaarheid en de geloofwaardigheid van de (gemeentelijke) overheid te beschermen en te waarborgen. Het gaat hier niet alleen om de integriteit van de ambtenaren en bestuurders afzonderlijk, maar ook om die van de organisatie als geheel.

4.4 Economische beleidsuitgangspunten

Economische beleidsuitgangspunten hebben onder andere te maken met de manier waarop de markt wordt benaderd en de economische criteria die in het selectieproces worden gehanteerd. De volgende vijf aspecten komen aan de orde:

1. de mate waarin concurrentie wordt gezocht;
2. de afweging tussen prijs en kwaliteit;
3. inkoopvoorwaarden
4. het omgaan met (regionale) leveranciers;
5. relaties met SW-bedrijven (Sociale Werkvoorziening).
6. Social return: arbeidsparticipatie (langdurig) werklozen
7. het beleid ten aanzien van innovatief aanbesteden;

4.4.1 Mate waarin concurrentie wordt gezocht

Het beleid van de gemeente Schijndel is er op gericht om organisatiebreed minimaal 50% van het aantal aanbestedingen meervoudig of openbaar aan te besteden. Dat is mede afhankelijk van de waarde van de in te kopen leveringen, diensten of werken maar bijvoorbeeld ook van het aantal mogelijke leveranciers. In de theorie worden er voor een aanbestedende dienst globaal vier aanbestedingsvormen onderscheiden:

Aanbestedingsvormen

Aanbesteding van een opdracht kan plaatsvinden door middel van:

1. *Gunning uit de hand (enkelvoudig)*: De opdracht tot het uitvoeren van het werk zonder dat daaraan een aanbesteding is voorafgegaan; de gemeente kiest zelf een leverancier uit. Er is geen sprake van concurrentie tussen leveranciers.
2. *Onderhands aanbesteden (meervoudig)*: aanbesteden zonder een openbare aankondiging. Er is beperkte concurrentie tussen een aantal zelfgekozen leveranciers.
3. *Openbaar aanbesteden*: de gemeente plaatst nationaal een aankondiging voor een opdracht. Er is vrije concurrentie tussen alle leveranciers uit het land.
4. *Europees aanbesteden* (openbaar aanbesteden conform de Europese aanbestedingsrichtlijnen): de gemeente plaatst op Europees niveau een aankondiging voor een opdracht. Er is vrije concurrentie tussen alle EU-leveranciers.

Huidige situatie keuze aanbestedingsvorm

De gemeente Schijndel hanteert tot op heden bij de keuze van de juiste aanbestedingsvorm een leidraad met diverse keuzematrixes. Per soort werk is in principe een verschillende matrix van toepassing: de werking ervan is steeds hetzelfde. De volgende matrixes worden gehanteerd:

Matrix 1:	Risico
Matrix 2:	Renovatie en nieuwbouw
Matrix 3:	Onderhoud
Matrix 4:	Civieltechnische werken
Matrix 5:	Civieltechnische onderhoudswerken
Matrix 6:	Diensten
Matrix 7:	Diensten-onderhoud
Matrix 8:	Risico elders
Matrix 9:	Projectontwikkeling

In de matrixes is een aantal factoren verwerkt die bij de keuze van de juiste aanbestedingsvorm een rol kunnen spelen: de omvang van het project (de prijs), de risicofactor, de capaciteit van de eigen organisatie (tijd en kennis), technische ontwikkelingen, wettelijke voorschriften, werkgelegenheidsaspecten, tijdsdruk, de mate van controle en toezicht en de marktsituatie.

Deze factoren of elementen hebben qua zwaarte een verschillende invloed op de uiteindelijke keuze. Deze zwaarte wordt uitgedrukt in een waardefactor. Hoe hoger de waardefactor hoe meer invloed het element heeft op de uiteindelijke score en dus op de keuze van de aanbestedingsvorm. Verder wordt elk element onderverdeeld in een aantal categorieën met ieder een eigen score. De waardefactor x de score bepaalt de elementscore voor het betreffende project. Deze elementscores worden bij elkaar opgeteld tot een totaalscore en die bepaalt de meest geschikte aanbestedingsvorm.

Als voorbeeld hieronder de matrix 4: aanbestedingsvorm civieltechnische werken.

Matrix 4: Aanbestedingsvorm civieltechnische werken			
Totaalscore			
24 – 35 : regie ²			
35 – 50 : enkelvoudig			
50 – 75 : meervoudig			
75 – 100 : openbaar / openbaar met voorafgaande selectie			
Waarde-factor	Element	Score	Waardefactor x score
6	Omvang project (prijs):		
	< € 12.500	1	
	€ 12.500 – € 50.000	2	
	€ 50.000 – € 125.000	3	
	€ 125.000 – € 250.000	4	
	€ 250.000 – € 500.000	5	
	> € 500.000	6	
3	Tijdsdruk:		
	Laag	3	
	Redelijk	2	
	Hoog	1	
4	Interne/externe toezichtcapaciteit		
	Nauwelijks toezicht vereist	1	
	Redelijk toezicht vereist	2	
	Veel toezicht vereist	3	
3	Capaciteiten aannemer (projectkennis en –ervaring)		
	Reguliere bouwwerkzaamheden	1	
	Enige kennis en ervaring vereist	3	
	Specifieke kennis en ervaring vereist	5	
2	Werkgelegenheid		
	Lokaal	1	
	Regionaal	2	
	Landelijk	3	
4	Deskundigheid opdrachtgever		
	Geringe deskundigheid vereist	1	
	Voldoende deskundigheid vereist	2	
	Hoge/specifieke deskundigheid vereist	3	
2	Marktsituatie:		
	Vraag aannemers < aanbod werk (verzadigde markt)	1	
	Evenwicht vraag en aanbod	3	
	Vraag aannemers > aanbod werk (krappe markt)	5	
	Totaalscore	 pnt

² enkelvoudige aanbesteding waar andersoortige opdracht aan ten grondslag ligt. Vaak ontbreekt een bestek.

Bij de evaluatie in 2004 door WWB van het aanbestedingsbeleid voor civieltechnische opdrachten wordt geconcludeerd dat het invullen van de matrices ruimte geeft voor interpretatieverschillen. Een aantal van de criteria is in meer of mindere mate subjectief. Opgemerkt wordt dat er (meer) aandacht zal moeten zijn voor het objectief invullen van de matrices. Afdelingshoofden en/of clustercoördinatoren dienen in verband met een meer objectieve beoordeling de ingevulde matrices te toetsen en te accorderen.

Nieuwe situatie keuze aanbestedingsvorm

Om deze interpretatieverschillen en het subjectieve oordeel daarbij te voorkomen lijkt een objectiever criterium meer houvast te bieden. Dat houdt in dat de te hanteren aanbestedingsprocedure afhankelijk wordt gemaakt van de geraamde waarde van een opdracht. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen het aanbesteden van leveringen, diensten of werken. Aanvullend op de drempelbedragen³ wordt een minimum aantal aan te vragen offertes gedefinieerd:

aanbestedingsvorm	aantal offertes	drempelbedrag
enkelvoudig (gunning uit de hand)	1	Leveringen en diensten: < € 10.000 Werken: < € 75.000
meervoudig (onderhands)	Minimaal 3 (waarvan minimaal 1 niet-regionale aanbieder)	Leveringen en diensten: € 10.000 - € 75.000 Werken: € 75.000 - € 500.000
openbaar	Minimaal 5 (bij aanbestedingen met voorselectie)	Leveringen en diensten: € 75.000 - € 211.000* Werken: € 500.000 - € 5.278.000*
europes	Minimaal 5 (bij aanbestedingen met voorselectie)	Leveringen en diensten: € > 211.000* Werken: > € 5.278.000*

* Wettelijk voorgeschreven drempelbedrag voor Europese aanbestedingen (excl. BTW).

Het definiëren van een minimum aantal aan te vragen offertes geldt voor onderhandse aanbestedingen en openbare aanbestedingen waarin men een voorselectie van leveranciers toepast.

Op grond van deze voorgestelde procedure is de aanbestedingsvorm eenvoudig te bepalen en is de toetsbare rechtmatigheid duidelijk aanwezig.

Mogelijkheid tot afwijking

Specifieke omstandigheden kunnen leiden tot de wens om af te mogen wijken van de gemeentelijke drempelbedragen en de daarbij behorende aanbestedingsvormen. Een verzoek tot afwijking dient vooraf aan het college van B&W ter goedkeuring te worden voorgelegd. Een dergelijk verzoek dient schriftelijk en adequaat gemotiveerd te zijn, met inachtneming van de wet- en regelgeving en met aandacht voor actuele jurisprudentie.

4.4.2 Afweging tussen prijs en kwaliteit

Er zijn twee gunningcriteria waaraan een offerte kan worden getoetst:

- de laagste prijs
- de economisch meest voordelige aanbidding

De algemene richtlijn zou kunnen zijn om in alle gevallen tegen de laagste prijs te gunnen.

Uitgangspunt voor de gemeente Schijndel is echter dat in de gunningscriteria onderscheid wordt gemaakt naar typen inkopen waardoor een meer gedifferentieerde en betere benadering wordt gemaakt. Gunnen tegen de laagste prijs wordt beperkt tot de inkopen die een hoge mate van standaardisatie kennen en goed technisch te specificeren zijn (zoals kantoorartikelen, schoonmaak en beveiliging).

Voor overige inkopen wordt de economisch meest voordelige aanbidding geselecteerd waarbij 1, een uitgebreide (inhoudelijke) vergelijking tussen de aanbiedingen en 2, een optimale afweging van de prijs-kwaliteitverhouding kunnen plaatsvinden. Naast de prijs kan de beoordeling zich ook richten op ondermeer de leveringstermijn, gebruikskosten, rentabiliteit, kwaliteit, esthetische en functionele kenmerken,

³ Ingevolge de Europese aanbestedingsrichtlijnen worden de tegenwaarden van de drempelbedragen in euro en nationale valuta in beginsel om de twee jaar herzien. De hier genoemde bedragen zijn geldig van 1 januari 2006 tot en met 31 december 2007.

architectonische waarde, technische waarde, klantenservice, garantie, technische bijstand en bijvoorbeeld milieuaspecten. Voorwaarde voor het hanteren van dit criterium is dat de subcriteria die gehanteerd worden en de wijze waarop zij gewogen worden om het eindoordeel te verkrijgen, vooraf opgesteld en vastgelegd zijn.

4.4.3 Inkoopvoorwaarden

Inkoop- c.q. verkoopvoorwaarden zijn standaardvoorwaarden van resp. de opdrachtgever en opdrachtnemer die voor het sluiten van een overeenkomst kunnen gelden. Als de inkoopvoorwaarden van de gemeente Schijndel (zie bijlage 2) van toepassing moeten zijn dan dient bij de offerteaanvraag al duidelijk aan de leverancier bekend te worden gemaakt dat hij zich hieraan automatisch conformeert door het uitbrengen van een offerte. Wanneer dit achterwege wordt gelaten zal de leverancier/opdrachtnemer zich in de regel op zijn eigen voorwaarden blijven beroepen.

Afwijkingen op de inkoopvoorwaarden van de gemeente zijn alleen van toepassing voorzover zij uitdrukkelijk door de gemeente Schijndel zijn aanvaard en zijn vermeld in de opdracht of overeenkomst waarop zij betrekking hebben.

4.4.4 Omgaan met lokale (regionale) leveranciers

Bij onderhandse aanbestedingen kan de voorkeur gegeven worden aan lokale en regionale leveranciers, maar dit staat op gespannen voet met de beginselen van transparantie, objectiviteit en non-discriminatie die ten grondslag liggen aan de Europese Richtlijnen. De volgende maatregelen kunnen worden toegepast:

Publicatie

Openbare aanbestedingen die niet onder de Europese richtlijnen vallen kunnen eveneens in een vakblad, een regionaal blad of het Schijndels weekblad worden aangekondigd.

Uitnodigingsbeleid

Binnen het uitnodigingsbeleid kan de gemeente bij onderhandse aanbestedingen op beperkte schaal rekening houden met de kansen van (op basis van objectieve eisen en criteria geschikt bevonden) lokale en/of regionale ondernemers. Meerdere gemeenten hanteren een dergelijk uitnodigingsbeleid.

Bij een meervoudige onderhandse aanbesteding (dus niet bij Europese en openbare aanbestedingen), hanteert de gemeente Schijndel het beleid dat, uitgaande van het principe "kansen zonder voorrang", de gemeente ernaar zal streven een deel van het aantal uit te nodigen kandidaten uit het lokale en regionale bedrijfsleven afkomstig te laten zijn.

Hierbij is noodzakelijk dat voor alle deelnemers aan de procedure de geschiktheid op gelijke wijze is vastgesteld en zij eveneens allen onder dezelfde voorwaarden meedingen. Bij een enkelvoudige uitnodiging voor het plaatsen van een opdracht kan, mede als gevolg van de afweging in prijs-kwaliteitsverhouding en de benodigde flexibiliteit en snelheid in de uitvoering, een plaatselijk bedrijf de voorkeur genieten. Met het oog op de integriteit dient de gemeente ook bij dit uitnodigingsbeleid een systeem te hanteren, waarbij de selectie en beoordeling van de kandidaten en hun aanbieding plaatsvindt op basis van heldere en objectieve criteria, die in verhouding staan tot de uit te voeren opdracht.

4.4.5 Relaties met SW-bedrijven (Sociale Werkvoorziening)

De gemeente Schijndel behoort tot de grootste klanten van de WSD-groep en heeft er belang bij dat de WSD een gezonde exploitatie behoudt. Daarnaast heeft de WSD een sociale doelstelling voor gesubsidieerde arbeid, die mensen de kans geeft om deel te nemen aan de arbeidsmarkt en (eventueel) door te groeien naar een reguliere arbeidsplaats. De WSD is verplicht om marktconforme prijzen te hanteren. Zij baseert zich op in de branche gangbare calculatienormen en eenheidstarieven.

De gemeente Schijndel koopt de volgende zaken bij de WSD in:

- werken en diensten, zoals aanleg en onderhoud groenvoorzieningen
- personeel in de vorm van detachering van medewerkers;
- uitvoering van een tweetal regelingen op het gebied van gesubsidieerde arbeid (WSW en WIW).

Vanuit inkoop- en aanbestedingsbeleid staan de volgende mogelijkheden open:

€ **Europese aanbestedingen**

Bij Europese aanbestedingen biedt het Besluit Aanbestedingsregels voor Overheidsopdrachten (Bao) in artikel 19 een mogelijkheid voor het toepassen van sociaal beleid. Dit artikel bepaalt dat een aanbesteder "de deelneming aan procedures voor de gunning van overheidsopdrachten kan voorbehouden aan sociale werkvoorzieningen als bedoeld in artikel 1, onderdeel e, van het Besluit uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken, indien de meerderheid van de bij de uitvoering van de betreffende overheidsopdracht betrokken werknemers personen met een handicap zijn, die wegens de aard of de ernst van hun handicaps geen beroepsactiviteit in normale omstandigheden kunnen uitoefenen".

Hiermee wordt niet bedoeld dat de gemeente Schijndel vooraf mag onderhandelen met één sociale werkplaats. De opdracht zal binnen de specifieke doelgroep van sociale werkplaatsen in concurrentie moeten worden aanbesteed.

€ **Niet-Europese aanbestedingen en 2B-diensten⁴**

Bij opdrachten die niet onder de EU-aanbestedingsrichtlijnen vallen en de zogenoemde 2B-diensten, zijn de mogelijkheden voor toepassing van het werkgelegenheidsaspect iets ruimer. Aanbestedende diensten zijn binnen de grenzen van het Gemeenschapsrecht vrij om te beslissen of zij bij de aanbestedingsprocedures andere doelen dan de beste prijs/kwaliteitsverhouding wensen na te streven en zodoende *sociale selectie- en gunningscriteria* wensen te hanteren. Hierbij dient wel het gelijkheids- en transparantiebeginsel in acht te worden genomen en mag er geen sprake zijn van strijdigheid met de mededingingswetgeving.

De gemeente Schijndel zal bij aanbestedingen, tenzij gemotiveerd wordt aangetoond dat dit niet mogelijk en zinvol is, voorkeur verlenen aan sociale werkplaatsen (in concurrentie) indien de meerderheid van de betrokken werknemers personen zijn met een arbeidshandicap.

4.4.6 Social return: arbeidsparticipatie (langdurig) werklozen

Een andere mogelijkheid is dat de gemeente bij een aanbestedingsprocedure aan een opdrachtnemer via de overeenkomst tot uitvoering van een opdracht verplichtingen oplegt, die de werkgelegenheid positief beïnvloeden. Bij opdrachten voor werken en diensten bestaan daarvoor uit de aard van deze opdrachten ruimere mogelijkheden dan bij leveringen. In het (na de aanbestedingsprocedure) te sluiten contract, kunnen voorwaarden voor de uitvoering van de opdracht worden opgenomen. Hierbij geldt echter:

- dat er bij Europese aanbestedingen geen sprake mag zijn van discriminatie ten nadele van inschrijvers uit andere lidstaten;
- dat de voorwaarden in geval van openbare aanbestedingen (al dan niet met voorafgaande selectie) reeds bij de aankondiging bekend dienen te worden gemaakt;
- dat de voorwaarden geen invloed mogen hebben op de beoordeling van de geschiktheid van de inschrijvers.

Voorbeelden van verplichtingen die contractueel kunnen worden overeengekomen zijn:

- de verplichting om ten behoeve van de uitvoering van de opdracht werkzoekenden of langdurig werklozen aan te werven;
- de verplichting om ten behoeve van de uitvoering van een opdracht een aantal mensen met een handicap aan te werven of een sociale werkplaats in te schakelen.

Bij aanbestedingen voor diensten en werken zal, tenzij gemotiveerd wordt aangetoond dat dit niet mogelijk en zinvol is, in de bestekken de eis worden opgenomen tot inschakeling van langdurig werkzoekenden uit Schijndel bij aanbestedingen met een geraamde aanneemsom groter dan € 250.000,-, die door de gemeente worden gefinancierd of gesubsidieerd. Bij projectontwikkeling zal aan de ontwikkelende partij een inspanningsverplichting tot inzet van langdurig werkzoekenden worden opgelegd, waartoe in de exploitatie-overeenkomsten voorwaarden zullen worden opgenomen.

⁴ In de oude richtlijn Diensten werden dit 1B-diensten genoemd. In de huidige richtlijn en in het Bao staan deze diensten in Bijlage 2 genoemd en worden deze voortaan dan ook aangeduid als: 2B-diensten.

4.4.7 Beleid ten aanzien van innovatief aanbesteden

Innovatief aanbesteden staat voor een aanbestedingsproces waarbij maximaal gebruik wordt gemaakt van de kennis en innovatiekracht die in de markt aanwezig is. Innovatief aanbesteden beschouwt men vaak als tegenhanger van traditioneel aanbesteden. Bij traditioneel aanbesteden schrijft de opdrachtgever gedetailleerd in het Programma van Eisen en/of bestek voor wat een opdrachtnemer moet uitvoeren en gunt de opdracht op basis van de laagste prijs. Innovatief aanbesteden komt er op neer dat de overheid bij een aanbesteding niet meer aangeeft hoe iets exact moet gebeuren, maar omschrijft aan welke eisen het eindresultaat moet voldoen.

Innovatief aanbesteden heeft gevolgen voor de rol van de gemeente. Deze verandert van een uitvoerende rol naar een regievoerende rol. Een professionele opdrachtgever kan op beide manieren aanbesteden en kiest de juiste methode voor de juiste opdracht.

De volgende vier aspecten zijn kenmerken van innovatief aanbesteden:

1. Het opstellen van een inkoopplan per opdracht. Hierin worden de te onderscheiden opdrachtdelen (percelen), de te hanteren contractvorm(en) en het aantal te contracteren partijen beschreven.
2. Het functioneel specificeren van een programma van eisen. Zo kunnen marktpartijen de beste (technische) oplossing inbrengen die voldoet aan het functionele kader.
3. Het streven naar geïntegreerde contracten waarin ontwerp, constructie, onderhoud en mogelijk (co-) financiering zijn ondergebracht (bijvoorbeeld voor de aanleg van wegen, de levering van ICT-systemen).
4. Het uitvoeren van risicoanalyses. Hierin bepaalt men welke risico's aanwezig zijn tijdens de voorbereiding en uitvoering van een aanbesteding en gedurende de looptijd van de af te sluiten overeenkomst(en).

In het uitvoeren van het inkoopproces is het opstellen van het Programma van Eisen of PvE een belangrijke fase. In dit PvE wordt de aan te besteden opdracht beschreven, waarbij twee niveaus van specificeren kunnen worden onderscheiden:

1. *Technisch specificeren* houdt in dat gedetailleerd wordt voorgeschreven wat er geleverd, verricht of gebouwd dient te worden. Hierbij wordt bijvoorbeeld precies gespecificeerd hoe en wanneer het onderhoud aan een gebouw moet worden uitgevoerd, waar degene wordt gezocht die dit tegen de laagste prijs kan uitvoeren. Dit wordt vaak een bestek genoemd.
2. *Functioneel specificeren* houdt in dat er op een hoger niveau wordt gespecificeerd, bijvoorbeeld gebruikerseisen definieert, en dat de inschrijver in een aanbesteding hier zijn technische oplossing voor aanbiedt. Bijvoorbeeld bij het inkopen van vloerbedekking, wordt het gebruik van de ruimte gespecificeerd (kantoortuin met tien bureaus met verrijdbare bureaustoelen) met als minimumeis dat de vloerbedekking bij normaal kantoorgebruik vijf jaar moet meegaan. Dit wordt voorgelegd aan inschrijvers die vervolgens de in hun ogen beste oplossing aanbieden.

In het PvE dienen de (functionele en/of technische) specificaties vastgelegd te worden en wordt beschreven welke minimumeisen aan een bepaald product, te leveren diensten of op te leveren werk worden gesteld. Aan deze minimumeisen zullen inschrijvers in een aanbesteding moeten voldoen. Ook kan aangegeven worden welke additionele wensen er zijn ten aanzien van de aan te besteden opdracht. Inschrijvers zullen in een aanbesteding dan moeten aangeven op welke wijze zij aan deze wensen tegemoet kunnen komen.

Het is overigens niet zo dat de gemeente Schijndel moet kiezen tussen traditioneel of innovatief aanbesteden. Per aanbesteding dient bekeken te worden op welke wijze de vraag in de markt gezet zal worden waarbij zelfs binnen één aanbesteding traditionele en innovatieve vormen gecombineerd kunnen worden.

De volgende overwegingen kunnen een rol spelen bij de afweging tussen traditioneel en innovatief aanbesteden:

- Capaciteitsoverwegingen: bij beperkte capaciteit meer (dan bij traditioneel aanbesteden) stappen van het proces bij andere partijen neerleggen;
- beperken van het aantal overgangsmomenten (punten waarop de verantwoordelijkheid over gaat naar een andere partij) en daarmee het verlagen van het aantal risicomomenten;
- mogelijkheid om gebruik te maken van de (specialistische) kennis van de leverancier (lees: innovaties uit de markt);
- mogelijkheid tot risicospreiding.

De gevolgen van innovatief aanbesteden zullen nader onderzocht moeten worden. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn:

- mogelijkheden en beperkingen innovatief aanbesteden;
- de gevolgen van innovatief aanbesteden voor de interne organisatie;
- de gevolgen van innovatief aanbesteden voor (plaatselijke) leveranciers.

Uitgangspunt in de gemeente Schijndel is dat opdrachten die zich daarvoor lenen, innovatief worden aanbesteed.

4.5 Organisatorische beleidsuitgangspunten.

1) Coördinatiemodel

De gemeente Schijndel hanteert het besturingsuitgangspunt integrale verantwoordelijkheid (inclusief budgetverantwoordelijkheid) voor de afdelingshoofden die daarmee verantwoordelijk zijn voor alle inkoop van de eigen afdeling. Op basis van eerder uitgebracht advies (notitie: grofstructuur inkoopfunctie) heeft de gemeente gekozen voor gemeentelijke inkoop op basis van het coördinatiemodel wat inhoudt: inkoop geschiedt voor afdelingsspecifieke inkoop decentraal (op afdelingsniveau) en voor afdelingsoverstijgende inkoop centraal door de afdeling Facilitaire Zaken (denk aan schoonmaak, kantoorartikelen, ICT-middelen etc.). De rol van de inkoopcoördinator wordt hieronder toegelicht.

Inkoopcoördinator

Als vorm voor de inkooporganisatie is de gecoördineerde inkoop gekozen, waarbij de inkoopstromen maximaal worden gebundeld en langs professionele weg naar de markt worden geleid, echter met behoud van decentrale inbreng.

Rol inkoopcoördinator

De inkoopcoördinator is verantwoordelijk voor de volgende zaken:

- het functioneren als aanspreek- en coördinatiepunt voor inkoop en aanbesteding;
- het opstellen en onderhouden van het inkoop- en aanbestedingsbeleid;
- het opstellen en implementeren van inkoopactieplannen met het doel om gemeentebreed verbetering van de inkoop te initiëren;
- het ondersteunen en begeleiden van (Europese) aanbestedingen;
- het ondersteunen en begeleiden bij het verwerven van subsidies (subsidie management);
- het verbeteren van de commerciële oriëntatie van de gemeente;
- het beheren van inkoopcontracten (contractbeheer);
- het managen van de leveranciersrelaties (leveranciersmanagement);
- een bijdrage leveren aan de verbetering van de regionale inkoop samenwerking.

Toelichting contractbeheer en leveranciersmanagement:

Contractbeheer: binnen de gemeente Schijndel is er nauwelijks inzicht welke contracten zijn afgesloten. Door deze contracten op een centrale plaats te bundelen en te beheren ontstaat duidelijkheid en transparantie en de mogelijkheid voor contracteigenaren/budgethouders hierop in te spelen.

Leveranciersmanagement: het administreren en beheren op uitgebreide wijze van leveranciersgegevens. Ondersteunt bij selectieproces en beoordeling van leveranciers.

Essentieel voor het slagen van deze structuur voor de inkoopfunctie binnen de gemeente Schijndel is de juiste afstemming van taken en verantwoordelijkheden tussen de inkoopcoördinator en de integrale manager of medewerker die inhoudelijk- en/of budgetverantwoordelijk is (in onderstaande tabel aangegeven als gebruiker).

Onderdeel van het inkoopproces	Stap in het inkoopproces	Verantwoordelijke functie	Rol van coördinator inkoop
Diagnose	Diagnose	De gebruiker draagt zorg voor het budget	Ondersteunt bij het samenstellen van het budget. Analyseert en initieert (inkoop) - verbeterkansen en stelt inkoopactieplannen op.
Initiële inkoop- of aanbesteding	Specificatie	De gebruiker bepaalt de specificatie	Ondersteunt specificatie, gericht op het behouden van keuzevrijheid bij de selectie van leveranciers
	Selectie van leveranciers	De gebruiker beslist op basis van het advies van inkoop. De eventuele financiële meeruitgave van dat advies moet door de gebruiker worden verantwoord.	Inkoop brengt advies uit over de selectie van de leverancier en begeleidt het proces tot en met de leverancierskeuze én de gunning.
	Contracteren	De gebruiker is budgetverantwoordelijk, ondertekent het contract.	Inkoop ondersteunt bij het opstellen van het contract en beheert het contract.
Verwerving	Bestellen / afroepen	De afroepen worden zo dicht mogelijk bij de operatie/ uitvoering gedaan. De operationele uitvoering is verantwoordelijk voor de juiste afroepen binnen de contractafspraken.	Inkoop ondersteunt op verzoek van de gebruiker.
	Bewaking van de levering en betaling	De eenheid die afroept bewaakt (en fiatteert) ook de aflevering of de prestatie.	
	Nazorg	Beoordeelt de nazorg.	
Leveranciersmanagement	Leveranciersmanagement	De gebruiker verstrekt gegevens over leveranciersperformance aan inkoop	Inkoop registreert prestaties en beheert lijst met toegestane leveranciers.

2) Verantwoordelijkheid

Elk afdelingshoofd is binnen zijn mandaat zelfstandig verantwoordelijk voor de kwaliteit, de kwantiteit en het proces van de eigen inkoop. Afdelingshoofden bewaken dat het aanbestedingsproces binnen de kaders van de nota inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Schijndel wordt uitgevoerd. Zij toetsen achteraf en steekproefsgewijs of de voorgeschreven procedurehandelingen hebben plaatsgevonden. Het resultaat van de toets wordt voorzien van motivering en parafen, in het aanbestedingsdossier vastgelegd.

3) Inkoop- en aanbestedingsteams

Om bij grotere inkooptrajecten te waarborgen dat met name de eerste vier fasen van het inkoopproces zorgvuldig worden doorlopen, kunnen inkoop- en aanbestedingsteams worden. Het inkoop- en aanbestedingsteam wordt per opdracht samengesteld en *kan* bestaan uit de aangewezen/gemandateerde inkomer (projectleider), de gecoördineerde inkoopfunctie en één of meer materiedeskundige(n).

4) Regionale inkoop samenwerking

De gemeente Schijndel neemt deel aan het regionaal inkoopplatform, een samenwerkingsverband tussen een 20-tal gemeenten uit de regio Noordoost-Brabant waaraan ook de Provincie Noord-Brabant deelneemt. Dit inkoopplatform is voortgekomen uit een initiatief van de kring van gemeentesecretarissen Noordoost-Brabant en heeft in de afgelopen jaren een aantal succesvolle aanbestedingen (o.a. kantoorartikelen, electriciteit, kopieerpapier) gedaan.

Al langer leefde binnen dit platform de wens om de inkoop samenwerking verder te ontwikkelen en te professionaliseren. Een voorstel hiertoe is middels de notitie "Professionaliseren van de inkoop samenwerking binnen de regio Noord-Oost Brabant" op 29 mei 2006 aan de orde is geweest in de vergadering van de kring van gemeentesecretarissen. Tijdens die vergadering is besloten om niet alle fasen uit het plan van aanpak direct ten uitvoer te brengen maar allereerst te starten met het gezamenlijk laten uitvoeren van een inkoopscan voor de deelnemende gemeenten.

Deze kwantitatieve inkoopscan heeft de volgende doelen:

- cijfermatig inzicht te krijgen in de inkopen per gemeente;
- inzicht te krijgen in de potentiële besparingen bij elke gemeente;
- inzicht te krijgen in de potentiële besparingen en efficiencywinst indien er gezamenlijk wordt aanbesteed;
- globaal inzicht te krijgen in de hoeveelheid benodigde professionele inkoopcapaciteit per gemeente.

Aan de inkoopscan nemen twaalf gemeenten deel. Van de overige gemeenten hebben er drie recent een inkoopscan uit laten voeren of zijn daar momenteel mee bezig. Weer vijf andere gemeenten hebben ervoor gekozen om niet aan deze regionale inkoopscan deel te nemen maar in eigen beheer een scan uit te laten voeren.

De gegevens en conclusies uit de regionale inkoopscan maar ook die uit de overige scans zullen de basis vormen voor de beslissing of en hoe de regionale inkoop samenwerking wordt uitgebreid.

4.6 Schematische weergave beleidsuitgangspunten

Beleidsuitgangspunten inkoop en aanbestedingen gemeente Schijndel

1. Juridische uitgangspunten	1a. Naleven wet- en regelgeving 1b. Nastreven transparantie, objectiviteit en non-discriminatie 1c. Toepassen van aanbestedingsreglement
2. Ethische en ideële uitgangspunten	2a. Aandacht voor duurzaam inkopen 2b. Eisen aan opdrachtnemers 2c. Integriteitseisen bestuurders en ambtenaren
3. Economische uitgangspunten	3a. Mate waarin concurrentie wordt gezocht 3b. Afweging tussen laagste prijs en economisch meest voordelige aanbidding 3c. Inkoopvoorwaarden 3d. Omgaan met (regionale) leveranciers 3e. Relaties met SW-bedrijven 3f. Social return: arbeidsparticipatie (langdurig) werklozen 3g. Beleid ten aanzien van innovatief aanbesteden
4. Organisatorische uitgangspunten	4a. Coördinatiemodel 4b. Verantwoordelijkheid 4c. Inkoop- en aanbestedingsteams 4d. Regionale inkoop samenwerking

5. Implementatie

5.1 Inleiding

Deze nota bevat de doelstellingen en randvoorwaarden en de beleidsregels voor het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Schijndel. Het formuleren en vaststellen van het beleid is uiteraard niet genoeg. Ook de ambtelijke organisatie moet het beleid gaan toepassen.

In hoofdstuk 1 werd melding gemaakt van de opdracht van de raad in 2004 aan het college om het aanbestedingsbeleid voor alle sectoren van toepassing te laten zijn. Omdat er nu sprake is van een (nog vast te stellen) nieuw **inkoop-** en aanbestedingsbeleid zal de implementatie ervan een zaak zijn voor de gehele organisatie.

Dat geldt in het bijzonder voor openbaar aanbesteden en voor kennis en hanteren van de Europese richtlijnen, sinds 1 december 2005 geïmplementeerd via Bao en Bass en de ARW 2005. Het nieuwe beleid en de achterliggende wet- en regelgeving zijn bovendien complex van aard. Er moet in de organisatie geïnvesteerd worden om ervoor te zorgen dat het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid wordt toegepast. Kennis en vaardigheden zullen moeten worden ontwikkeld, processen moeten beschreven worden en de organisatie moet hulpmiddelen (checklists, standaardformulieren en –brieven) krijgen om de processen makkelijk uit te kunnen voeren.

5.2 Draagvlak binnen de organisatie

Het aanbesteden van opdrachten is op een aantal plaatsen in de organisatie al jaren gemeengoed. Voor andere organisatieonderdelen is dat niet het geval. Daarnaast zal een nieuw inkoop- en aanbestedingsbeleid voor alle onderdelen veranderingen in de werkwijze met zich meebrengen. In de organisatie zal kennis ontwikkeld moeten worden over de nieuwe regels en richtlijnen. Procedures moeten opnieuw beschreven worden. Het is belangrijk dat medewerkers weten wat de nieuwe regels zijn en dat ze begrijpen waarom nieuwe regels noodzakelijk zijn. Alleen dan kan het draagvlak ontstaan om de noodzakelijke wijzigingen in de organisatie geïmplementeerd te krijgen.

5.3 Professionalisering inkoopfunctie

Op grond van diverse ontwikkelingen zowel binnen de gemeente Schijndel als binnen het regionaal inkoopplatform dient een vervolg te worden gegeven aan de verdere professionalisering van de inkoopfunctie. Het is logisch dit traject te koppelen aan het reeds in gang gezette aanbestedingsbeleid en het implementatietraject dat daarop zal volgen.

In de in 2004 ingezette professionaliseringsslag van inkoop zijn de volgende stappen doorlopen:

- Rapportage Quick Scan / inkoopanalyse gemeente Schijndel dd. 28-10-2003;
- Implementatieplan coördinatie inkoop gemeente Schijndel dd. 11-02-2004;
- Presentatie in oktober 2004 aan het managementteam, College B & W en de raadscommissie van informatie over de evaluatie van verbetertrajecten en de voorgenomen kaders van de nieuwe inkoopstructuur.

De verbetertrajecten hebben inmiddels geleid tot:

- Vergroting van het marktaandeel en acceptatie van inkoop;
- De beoogde (korte termijn) besparingen c.q. verbeteringen;
- Ontwikkeling van de technieken van aanbesteden;
- Meer cross-functioneel en ketengericht werken.

5.4 Elementen implementatie

Tijdens de implementatie zullen ondermeer de volgende aspecten nader worden uitgewerkt en ingevoerd:

- Ontwikkelen van procesbeschrijvingen
- Aandacht voor goede bestekken, PvE's of opdrachtbeschrijvingen
- Aandacht voor gedegen budget- en kostenramingen
- Aandacht voor eisen aanbesteding
- Ontwikkelen van objectieve selectiecriteria voor opdrachtnemers
- Ontwikkelen van objectieve eisen gunning
- Ontwikkelen van ondersteunende middelen (bijv. in de kantoorautomatisering)
- Toepassing integriteitcode
- Toepassing BIBOB
- Toetsing uitvoering, controle voortgang en kwaliteit van het inkoop- en aanbestedingsbeleid
- Aandacht voor de vorming van aanbestedingsdossiers* met gestandaardiseerde opbouw.

* Toelichting

Het aanbestedingsdossier speelt bij aanbestedingsprocedures een essentiële rol. Niet alleen bij de verantwoording achteraf (zowel extern als intern) maar ook tijdens de uitvoering van het proces. Aan de hand van het dossier kan worden vastgesteld hoe de aanbesteding is verlopen, welke personen daarbij betrokken zijn geweest en in welke hoedanigheid. Daarom dient bij elke aanbestedingsprocedure een aanbestedingsdossier te worden opgebouwd.

Het aanbestedingsdossier is bedoeld om:

- ingeval van een rechtszaak het proces van aanbesteding aan te tonen;
- te worden gebruikt ten behoeve van het opstellen van rapporten aan management en bestuur;
- als sturingsinstrument te dienen voor nog in procedure te brengen aanbestedingen.

De dossiers worden aangelegd en bijgehouden door de uitvoerende afdeling. De dossiervorming is de taak en verantwoordelijkheid van de projectleider/budgethouder die belast is met de uitvoering van het aanbestedingstraject. De aanbestedingsdossiers dienen inzichtelijk en volledig te zijn en moeten een adequate interne en externe verantwoording en accountantscontrole tijdens en na uitvoering van de opdracht mogelijk maken.

Elke aanbesteding zal worden vastgelegd in een aanbestedingsdossier, waarbij een vaste indeling wordt gehanteerd.

6. Evaluatie inkoop- en aanbestedingsbeleid

Het inkoop- en aanbestedingsbeleid moet om de 2 jaar worden geëvalueerd waarbij ondermeer de volgende vragen beantwoord dienen te worden:

- Wat zijn de resultaten van het gevoerde inkoop- en aanbestedingenbeleid?
- Zijn de voorziene effecten uitgekomen?
- Wat zijn de onvoorziene effecten van het beleid?
- Zijn de beleidsuitgangspunten nog actueel?
- Is het beleid voldoende bekend onder de medewerkers?
- Worden de vastgestelde regels voldoende nageleefd?
- Wordt er geleerd van door de accountant geconstateerde fouten?
- Hoe zijn de ervaringen met gekozen leveranciers?
- Hoe zijn de ervaringen met het gecoördineerde inkoopmodel?

De uitkomsten en conclusies van de inkoopscan die nu in het kader van professionalisering van de regionale inkoop samenwerking bij 12 gemeenten in de regio Noordoost Brabant wordt uitgevoerd, zullen bij de evaluatie van het inkoop- en aanbestedingsbeleid als nulmeting worden beschouwd.

De rapportage 'kwantitatieve inkoopscan' zal begin maart 2007 verschijnen. Naast de individuele rapportage per gemeente wordt ook een eindrapportage opgesteld die met name gericht zal zijn op de synergie van regionale inkoop samenwerking.

Over de resultaten van het gevoerde inkoop- en aanbestedingsbeleid zal tussentijds d.m.v. managementrapportages verslag worden uitgebracht.

BIJLAGE 1: BEGRIPPENLIJST

In deze nota worden een aantal begrippen gebruikt die in de praktijk niet altijd eenduidig worden gehanteerd. Bij het bepalen van beleid is het noodzakelijk dat er daarover duidelijkheid bestaat. In deze nota wordt uitgegaan van de navolgende begripsomschrijvingen:

Aanbesteden

Het proces dat vooraf gaat aan het verstrekken van een opdracht aan een derde voor de uitvoering van werken of de levering van diensten of producten. Er is sprake van aanbesteden als meerdere partijen in de gelegenheid worden gesteld om deel te nemen aan de selectie of een offerte voor een opdracht uit te brengen.

Aanbestedende dienst

In het kader van deze nota: de gemeente Schijndel

Aanbestedingsdossier

Het dossier waarin alle relevante stukken en aantekeningen betreffende de aanbesteding zijn opgeborgen.

Aankondigingen

Het plaatsen van een 'advertentie' in het 'Supplement op het Publicatieblad van de Europese Gemeenschap', hierbij worden onderscheiden;

- vooraankondigingen of enuntiatieve aankondigingen, waarin vooraf bekend gemaakt wordt, welke uit te besteden opdrachten in het komende begrotingsjaar zullen worden aanbesteed;
- aankondiging of oproep tot mededinging, dit is de publicatie van een voorgenomen opdracht, waardoor geïnteresseerde bedrijven hun belangstelling voor de opdracht kenbaar kunnen maken, of rechtstreeks een offerte kunnen doen;
- bericht van gunning, waarin de aanbestedende dienst de resultaten van de gunning kenbaar maakt.

Afstandsverklaring/afstandsovereenkomst

Deze is vooral van belang bij het proces van aanbesteden door middel van een enkelvoudige uitnodiging. Vooral gebruikelijk in de aannemerij. De aannemer geeft aan dat hij afstand doet van zijn rechten op het werk en dat hij geen invloed zal uitoefenen op de prijsvorming van de opvolgende partij, indien hij het met de opdrachtgever niet eens mocht worden over zijn prijsaanbieding en dus het werk niet krijgt.

ARW 2005

Het Aanbestedingsreglement Werken 2005 (ARW 2005) dat op 1 december 2005 in werking is getreden.

Bao

Op 1 december 2005 is in Nederland het Besluit aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten (Bao) in werking getreden. Dit besluit is de implementatie van de Europese aanbestedingsrichtlijn 2004/18/EG, de 'klassieke' richtlijn voor overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten.

Bass

Op 1 december 2005 is in Nederland het Besluit aanbestedingen speciale sectoren (Bass) in werking getreden. Dit besluit is de implementatie van de Europese aanbestedingsrichtlijn 2004/17/EG, de richtlijn voor de zogenoemde 'specifieke sectoren' water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten.

Besparingspotentieel

De theoretisch maximaal haalbare besparing mits de optimale randvoorwaarden gerealiseerd worden.

Bestek

Een beschrijving van de opdracht, met eventueel specificaties en voorwaarden. In de bouw bestaat het bestek bijvoorbeeld uit tekeningen met maatvoering, een opgave van te gebruiken materialen, de voor de opdracht geldende voorwaarden, enzovoort.

In het kader van aanbestedingen wordt ook voor opdrachten buiten de bouw gesproken van een bestek, bijvoorbeeld het bestek voor het schoonmaken van gebouwen of het bestek voor de levering van kantoomateriaal.

Bestellen

Het plaatsen van bestellingen op basis van een afgesloten contract (operationele actie om producten of diensten te verwerven).

Budgetbeheerder

Een medewerker die het dagelijks beheer van een budget in handen heeft.

Concessieovereenkomst

Een concessieovereenkomst voor openbare werken is een overeenkomst met dezelfde kenmerken als een opdracht voor werken, waarbij de tegenprestatie voor de uit te voeren werken in ieder geval bestaat uit het recht het werk te exploiteren, al dan niet gecombineerd met een prijs.

Concurrentiegericht dialogo

Een procedure waaraan alle ondernemers mogen verzoeken deel te nemen en waarbij de aanbestedende dienst een dialoog voert met de tot de procedure toegelaten ondernemers, teneinde een of meer oplossingen te zoeken die aan de behoeften van de aanbestedende dienst beantwoorden en op grond waarvan de geselecteerde ondernemers zullen worden uitgenodigd om in te schrijven.

Contractbeheer

Een al dan niet geautomatiseerd systeem waarin gegevens staan over alle afgesloten contracten, bijvoorbeeld de looptijd, de verlengingsdatum, de opzegtermijn, betalingstermijnen, enzovoort.

Contractmanagement

Dit is het centraal beheren van alle contracten en alle kortingsregelingen en speciale voorwaarden. Vanuit het contractmanagement worden contracten bewaakt op verlenging, beëindiging en actualiteit.

Design en Construct (DC) contract

Een contract tussen opdrachtgever en een aannemer voor het maken van een ontwerp en de aanleg/bouw van het gekozen ontwerp.

Dienst

Een dienst in de zin van de Richtlijn is een dienst niet zijnde de levering van een product of een opdracht voor de uitvoering van een werk. (Bao, art. 1) Diensten zijn niet tastbaar. Voorbeelden hiervan zijn onderhoudsdiensten, schoonmaakdiensten, accountantsdiensten, vuilnisophaaldiensten, verzekeringsdiensten e.d.

Doelmatigheid

Inkopen gericht op een optimale prijs-kwaliteit verhouding.

Drempelbedrag

De te volgen aanbestedingsprocedure is afhankelijk van de waarde van de opdracht. Het drempelbedrag geeft een grens aan, voor opdrachten die een hogere waarde hebben dan het drempelbedrag geldt een andere procedure dan voor opdrachten waarvan de waarde onder het drempelbedrag valt.

Duurzaam inkopen

Het opnemen en meewegen van duurzaamheidcriteria ten aanzien van leverancier en product bij het doorlopen van een inkoopproces.

Economisch meest voordelige aanbidding

Dit is een gunningscriterium waarbij niet alleen naar de inschrijfprijs wordt gekeken, maar waarbij ook andere aspecten een rol spelen (zie bij gunningscriteria).

Elektronische veiling

Een zich herhalend elektronisch proces voor de presentatie van nieuwe, verlaagde prijzen of van nieuwe waarden voor bepaalde elementen van de inschrijvingen, dat plaatsvindt na de eerste volledige beoordeling van de inschrijvingen en dat klassering op basis van de elektronische verwerking mogelijk maakt.

Enkelvoudig onderhandse aanbesteding

De gemeente kiest zelf een leverancier uit. Er is geen sprake van concurrentie tussen leveranciers. Deze vorm van aanbesteding wordt ook wel één op één benadering of "gunning uit de hand" genoemd. Deze vorm wordt toegepast bij hele kleine opdrachten, waar een aanbestedingsproces naar verhouding te veel kosten met zich meebrengt of als er sprake is van een uitzonderingsgeval. De potentiële leveranciers worden at random geselecteerd van een groslijst of op basis van een marktonderzoek.

Europees (openbaar) aanbesteden

Aanbesteden waarbij de aanbestedende dienst op Europees niveau een openbare aankondiging voor een opdracht plaatst. Er is vrije concurrentie tussen alle EU-leveranciers. De Europese aanbestedingsregels zijn hier van toepassing.

Functioneel specificeren

Beschrijven wat een product allemaal moet kunnen.

Gegadigde

Een natuurlijke of rechtspersoon die zich bij een aanbesteding met voorafgaande selectie aanmeldt, met het verzoek tot inschrijving te worden uitgenodigd.

Groslijst

Ook wel erkenningslijst geheten; een lijst waarop staan aangegeven de door de gemeente erkende, solvabel geachte, kwalitatief goed beoordeelde aannemers, leveranciers en dienstverleners. Met deze partijen mag desgewenst een gemeentelijke opdrachtgever onderhands contracten afsluiten zonder dat nog onderzoek naar criteria zoals beroepsbekwaamheid, financieel-economische en technische geschiktheid behoeft te worden gedaan.

Gunning uit de hand

Rechtstreekse opdrachtverlening, zonder aanbesteding (zie ook enkelvoudige onderhandse aanbesteding).

Gunningscriteria

Ingediende aanbiedingen worden getoetst aan in de aankondiging aangegeven gunningscriteria; zij hebben betrekking op de **kwaliteit van de aanbidding** en niet op de aanbieder (zie hiervoor selectiecriteria).

Er zijn twee gunningscriteria mogelijk:

- de laagste prijs;
- de economisch meest voordelige aanbidding; ter beoordeling van dit laatste criterium worden in de aankondiging objectieve en functionele subcriteria genoemd.
-

Voorbeelden van gunningscriteria zijn: kwaliteit, prijs, technische waarde, esthetische en functionele kenmerken, milieutechnische eigenschappen, gebruikskosten, rentabiliteit, klantenservice en technische bijstand, leveringstermijn en uitvoeringstermijn.

De aanbestedende dienst moet de coëfficiënt aangeven waarmee ieder gekozen criterium wordt gewogen.

Initiële inkoop

De eerste drie stappen in het inkoopproces (specificeren, selecteren en onderhandelen/contracteren) vormen de initiële inkoopfunctie.

Inkoop

Alle handelingen waar een externe factuur tegenover staat.

Inkoopcoördinator

De inkoopcoördinator is verantwoordelijk voor het bewaken van het inkoopproces, het opstellen van leverancierscriteria en inkoopvoorwaarden.

Inkoopfunctie

De inkoopfunctie betreft alle activiteiten van het inkoopproces

Inkoopproces

Alle professionele handelingen en processen die plaatsvinden vanaf het moment van ontstaan van een inkoopbehoefte tot en met factuurafwikkeling en eventuele nazorg. Dit proces start met inventariseren. Na specificeren, selecteren, contracteren volgt bestellen, bewaken en nazorg.

Inkoopprofessionaliteit

Het bezitten en toepassen van inkoopkennis en –vaardigheden op inkoopstrategisch, tactisch en operationeel niveau met als resultaat een doelmatige en rechtmatige inkoop

Inkopen

Levering van een product of dienst aan de gemeente Schijndel waar onderhandelingen aan vooraf zijn gegaan en die leidt tot een of meer facturen.

Innovatieve methoden

Vernieuwende methoden om het eindresultaat te bereiken, vaak met gebruikmaking van nieuwe technologie of inzichten.

Inschrijver

Een natuurlijke of rechtspersoon die door middel van een inschrijving een aanbieding heeft gedaan.

Leveranciersmanagement

Het maximale rendement halen uit de relatie met een leverancier door periodieke toetsing van de prestaties ten opzichte van het contract en periodieke toetsing van de prijs / kwaliteit verhouding (benchmark).

Levering

Levering van een product, mede omvattende de nodige werkzaamheden voor het aanbrengen en installeren. (Bao, art. 1). Onder leveringen worden verstaan: aankoop, het leasen, het huren of in huurkoop nemen (met of zonder koopoptie) van producten. Het gaat bijvoorbeeld om de aankoop van kantoorbenodigdheden en het leasen van auto's. Werkzaamheden voor de installatie van deze producten vallen ook onder leveringen. Naast het kopen valt dus ook het plaatsen of installeren van bijvoorbeeld een telefooncentrale onder leveringen.

Mandaat

De bevoegdheid om in naam van een bestuursorgaan besluiten te nemen in de zin van art. 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Volmacht is de bevoegdheid om in naam van een bestuursorgaan te besluiten tot privaatrechtelijke rechtshandelingen.

Mantelovereenkomst

Een overeenkomst tussen de opdrachtgever en een bepaalde leverancier, met een soort algemene uitgangspunten en voorwaarden waaronder toekomstige leveringen zullen geschieden. Voor concrete leveringen worden de overeenkomsten afgesloten, waarbij wordt verwezen naar de mantelovereenkomst. Zie ook: raamovereenkomst.

Materiedeskundige

Veelal de medewerker die nu in de lijn belast is met de inkoop of het bestellen.

Meervoudig onderhandse aanbesteding

Hierbij is een onderscheid te maken in twee vormen:

a) De onderhandse. Dit is een aanbesteding waarbij minimaal drie natuurlijke- dan wel rechtspersonen (door de aanbesteder aan te wijzen) tot inschrijving of tot onderhandeling worden uitgenodigd. De potentiële leveranciers worden geselecteerd van een groslijst of op basis van een marktonderzoek.

b) De onderhandse aanbesteding na selectie. Een aanbesteding waarbij een beperkt aantal van ten minste drie natuurlijke- dan wel rechtspersonen (door de aanbesteder aan te wijzen) in de gelegenheid wordt gesteld deel te nemen aan een selectie, waarna één of meer van hen (EU-richtlijnen: minimaal drie) tot inschrijving of tot onderhandelingen kunnen worden uitgenodigd. De potentiële leveranciers worden geselecteerd van een groslijst of op basis van een marktonderzoek.

Niet-openbare Europese procedure

Een aanbesteding die algemeen bekend wordt gemaakt, waarbij een ieder zich als gegadigde kan melden en waarvoor - na selectie van de gegadigden - één of meer van de aanbiedende partijen (bij Europese procedure minimaal vijf) tot inschrijving kunnen worden uitgenodigd.

Non-discriminatie

Discriminatie van bedrijven of personen wordt in het oprichtingsverdrag van de EG aan overheden verboden. Slechts op basis van objectieve en functionele criteria kunnen leveranciers worden uitgesloten van opdrachten. De leverancierskeuze dient derhalve te zijn gebaseerd op objectieve criteria, er wordt geen voorkeurbehandeling toegepast voor lokale en regionale leveranciers

Objectiviteit

Geen bevoordeling leveranciers. Objectiviteit ontstaat door het opstellen van niet-discriminerende criteria voor het selecteren van aanbieders.

Offertebedrag

Het bedrag waarvoor de aannemer/leverancier/dienstverlener heeft ingeschreven, ofwel zich heeft verbonden het werk tot stand te brengen, de omzetbelasting daarin niet begrepen.

Onderhands aanbesteden

Aanbesteden zonder een openbare aankondiging. Er is beperkte concurrentie tussen een aantal zelfgekozen leveranciers.

Onderhandse aanbesteding

Een onderhandse aanbesteding is een aanbesteding die niet algemeen wordt aangekondigd en waarbij door de opdrachtgever een of meerdere partijen worden benaderd om een inschrijving te doen; de volgende onderhandse aanbestedingen zijn te onderscheiden:

- a) onderhandse aanbesteding is een aanbesteding waarbij een beperkt aantal van tenminste twee (EU-richtlijnen minimaal 3) natuurlijke dan wel rechtspersonen (door de aanbesteder aan te wijzen) tot inschrijving of tot onderhandeling worden uitgenodigd. Deze procedure komt overeen met de Europese procedure van gunning via onderhandeling zonder voorafgaande bekendmaking.
- b) de onderhandse aanbesteding na selectie houdt in dat een beperkt aantal van tenminste twee natuurlijke dan wel rechtspersonen (door de aanbesteder aan te wijzen) in de gelegenheid worden gesteld deel te nemen aan een selectie, waarna één of meer van hen (EU-richtlijnen minimaal 3) tot inschrijving of tot onderhandeling worden uitgenodigd. Deze procedure komt overeen met de Europese procedure van gunning via onderhandeling met voorafgaande bekendmaking.
- c) de enkelvoudige uitnodiging ook wel gunning uit de hand genoemd houdt in dat één natuurlijke of rechtspersoon wordt gevraagd een prijsaanbieding te doen; veelal wordt dan met een zogenaamde 'open begroting' gewerkt, hetgeen betekent dat de aannemer/leverancier/dienstverlener inzage geeft in zijn begroting.

Opdracht

Hieronder wordt verstaan een schriftelijke overeenkomst onder bezwarende titel tussen een aanbestedende dienst en een aannemer/leverancier/ dienstverlener.

Openbare aanbesteding

In de openbare aanbestedingsprocedures kunnen de volgende procedures worden onderscheiden:

- a) openbare aanbesteding is een aanbesteding die algemeen bekend gemaakt wordt en waarbij eenieder een inschrijving kan doen. Er is vrije concurrentie tussen alle leveranciers uit het land. Deze leveranciers kunnen een aanbieding doen. Deze vorm komt overeen met de openbare Europese procedure.
- b) openbare aanbesteding met voorafgaande selectie is een aanbesteding die algemeen bekend wordt gemaakt, waarbij eenieder zich als gegadigde kan aanmelden. Uit deze gegadigden wordt op basis van vooraf bekend gemaakte criteria een selectie gemaakt en de alsdan geselecteerden (bij Europese procedure minimaal 5) worden uitgenodigd een inschrijving te doen; in principe is dit een openbare aanbesteding in twee stappen: 1) de selectie van inschrijvers; 2) de selectie van de inschrijving. In de Europese regelgeving wordt voor deze procedure de verwarringgevende term 'niet openbare aanbestedingsprocedure' gebruikt.

Operationele inkoop

De laatste drie stappen uit het inkoopproces (bestellen, bewaken en nazorg) vormen de operationele inkoopfunctie.

Plaatselijk bedrijfsleven

Bedrijven met een vestiging in de gemeente Schijndel.

Product

In deze nota wordt daaronder verstaan een werk, een dienst of de levering van iets.

Proportionaliteit

De gekozen maatregelen en criteria moeten zowel noodzakelijk als passend zijn met het oog op hetgeen de gemeente Schijndel wil bereiken. De gestelde eisen mogen dus niet te zwaar zijn in verhouding tot de opdracht.

Raamovereenkomst

Een overeenkomst tussen een of meer aanbestedende diensten en een of meer ondernemers met het doel gedurende een bepaalde periode de voorwaarden inzake te gunnen overheidsopdrachten vast te leggen. (zie ook mantelovereenkomst).

Rechtmatigheid

Inkopen conform de vigerende wet- en regelgeving.

Richtlijnen (Europese aanbestedingsrichtlijnen)

Verreweg de belangrijkste wetgeving op het gebied van aanbestedingen wordt gevormd door de twee Europese aanbestedingsrichtlijnen. Begin 2004 stemden het Europees Parlement en de Raad in met het nieuwe wetgevend pakket aanbestedingen. Het pakket uniformeert, moderniseert en vereenvoudigt de bestaande situatie en vervangt de vier bestaande aanbestedingsrichtlijnen door één richtlijn voor leveringen, diensten en werken ([Richtlijn 2004/18/EG](#)) en één richtlijn voor de nutssectoren water, energie, transport en postdiensten ([Richtlijn 2004/17/EG](#)). Zie ook Bao en Bass.

Selectiecriteria (geschiktheidseisen)

Ingediende aanbiedingen worden getoetst aan in de aankondiging aangegeven selectiecriteria; zij hebben betrekking op de aanbieder, dan wel het bedrijf van de aanbieder en niet op de kwaliteit van de aanbidding (zie hiervoor gunningcriteria).

Aan de hand van de geschiktheidseisen stelt men de kwaliteit vast waaraan de aanbieder c.q. het bedrijf dient te voldoen om in aanmerking te kunnen komen voor de opdracht. De geschiktheidseisen zijn daarmee het instrument waarmee de aanbestedende dienst de minimale kwaliteit van de aanbieder kan sturen. In dit verband kennen we minimumeisen of uitsluitingsgronden (bijvoorbeeld faillissement), eisen over de beroepsbekwaamheid (bijvoorbeeld inschrijving handelsregister), eisen betreffende de financiële en economische geschiktheid (bijvoorbeeld de omzeteis) en eisen met betrekking tot de technische geschiktheid van de inschrijver (bijvoorbeeld de ervaringseis). De selectiecriteria moeten vooraf aangegeven worden en kunnen niet - lopende de aanbesteding - aangevuld of gewijzigd worden.

Standaardbestekken (CROW en STABU)

Dit zijn gestandaardiseerde bestekken, als basis overeengekomen tussen betrokken marktpartijen, die dienen als contractstukken voor de communicatie in de aanbestedings- en uitvoeringsfase.

TCO (Total Cost of Ownership)

Een filosofie waarbij de totale kosten van een product in kaart worden gebracht. Dus niet alleen de aanschaf van een product maar ook het beheer over de volledige levenscyclus minus de waarde van een eventuele doorverkoop.

Technisch specificeren

Compleet uitschrijven wat er allemaal in en op een product moet zitten.

Transparantie

Naast het feit dat transparantie en non-discriminatie voor overheden verplicht is gesteld in het oprichtingsverdrag van de EG, levert een ruime mate van transparantie ook beheersmatige en commerciële voordelen op. Beheersmatige voordelen omdat het voor iedereen binnen de organisatie duidelijk is welke richtlijnen en procedures gehanteerd worden met betrekking tot inkopen en aanbestedingen.

Transparantie levert ook aanzienlijke commerciële voordelen op. Potentiële leveranciers zijn in staat op basis van openbaar gemaakte inkoopplannen adequaat in te spelen op de behoefte van de gemeente Schijndel. Transparantie benadrukt ook het professionele karakter van de inkoop bij de gemeente Schijndel. Dit laatste kan ook eventuele vervelende schadeclaims voorkomen.

Turnkey-contract

Hiervoor is geen eenduidige begripsomschrijving te geven, het meest kenmerkende is dat een partij, de turnkey-aannemer, verantwoordelijk is voor zowel ontwerp als uitvoering.

Werk

Een werk is het product van bouw- dan wel wegebouwkundige werken in hun geheel dat er toe bestemd is als zodanig een economische of technische functie te vervullen. (Bao, art. 1)

Niet alleen de uitvoering van een project, maar ook de planning, financiering, organisatie en directie ervan, dienen tot de uitvoering van een werk te worden gerekend.

BIJLAGE 2: INKOOPVOORWAARDEN VAN DE GEMEENTE SCHIJNDEL

**Algemene voorwaarden van de Gemeente
Schijndel voor overeenkomsten tot het leveren
van zaken/goederen en/of diensten 2007**

Opgesteld: sept. 2004
Herzien: januari 2007
CS/BSL

Inhoudsopgave

ARTIKEL 1 DEFINITIES.....	37
ARTIKEL 2 TOEPASSELIJKHEID.....	37
ARTIKEL 3 INHOUD VAN DE OVEREENKOMST.....	37
ARTIKEL 4 TOTSTANDKOMING VAN DE OVEREENKOMST	38
ARTIKEL 5 WIJZIGINGEN.....	38
ARTIKEL 6 ALGEMENE VERPLICHTINGEN VAN DE GEMEENTE SCHIJNDEL	38
ARTIKEL 7 ALGEMENE VERPLICHTINGEN VAN DE WEDERPARTIJ	38
ARTIKEL 8 OPTREDEN VAN DE WEDERPARTIJ ALS GEMACHTIGDE.....	39
ARTIKEL 9 SAMENWERKING MET DERDEN	39
ARTIKEL 10 SAMENWERKING, RAPPORTAGE, ACCEPTATIE EN CONTROLE	40
ARTIKEL 11 VERGOEDING.....	40
ARTIKEL 12 BETALING	41
ARTIKEL 13 VOORSCHOT.....	42
ARTIKEL 14 EIGENDOM VAN ZAKEN EN INFORMATIEDRAGERS.....	42
ARTIKEL 15 LEVERING EN VERPAKKING VAN ZAKEN/GOEDEREN	42
ARTIKEL 16 TIJDSTIP VAN LEVERING VAN ZAKEN/GOEDEREN.....	43
ARTIKEL 17 GARANTIE VAN ZAKEN/GOEDEREN	43
ARTIKEL 18 TUSSENTIJDSE BEËINDIGING VAN DE OVEREENKOMST DOOR DE GEMEENTE SCHIJNDEL.....	43
ARTIKEL 19 TUSSENTIJDSE BEËINDIGING VAN DE OVEREENKOMST DOOR DE WEDERPARTIJ.....	44
ARTIKEL 20 ONTBINDING WEGENS FAILLISSEMENT EN SURSÉANCE VAN BETALING	44
ARTIKEL 21 DREIGENDE VERTRAGING VAN DE TE LEVEREN DIENSTEN	45
ARTIKEL 22 ONDERBREKING OVEREENKOMST	45
ARTIKEL 23 NAKOMING.....	45
ARTIKEL 24 BOETE	46
ARTIKEL 25 OVERMACHT.....	46
ARTIKEL 26 PERSONEEL	47
ARTIKEL 27 VERVOLGOVEREENKOMST	47
ARTIKEL 28 VERZEKERING.....	47
ARTIKEL 29 INTELLECTUELE EIGENDOMSRECHTEN EN GEBRUIKSRECHTEN.....	47

ARTIKEL 30 OVERDRACHT RECHTEN EN PLICHTEN	48
ARTIKEL 31 GEHEIMHOUDING	48
ARTIKEL 32 TOEPASSELIJK RECHT.....	49
ARTIKEL 33 BEVOEGDE RECHTER	49
ARTIKEL 34 SLOTBEPALING	49

Artikel 1 Definities

In deze Algemene Voorwaarden wordt verstaan onder:

Algemene Voorwaarden:	deze Algemene Voorwaarden die van toepassing zijn op, en deel uitmaken van de overeenkomst
Bijlage:	het aanhangsel bij de overeenkomst, dat deel uitmaakt van de overeenkomst
Derden:	niet zijnde partijen bij de overeenkomst
Diensten:	de door de wederpartij op basis van de overeenkomst ten behoeve van de Gemeente Schijndel te verrichten werkzaamheden
Gegevensdragers:	zaken waarop/waarin informatie in elektronische vorm is vastgelegd, zoals onder meer de 'harde schijf' of het interne geheugen van computers
Gemeente Schijndel:	alle tot de Gemeente Schijndel behorende organisatieonderdelen
Informatiedragers:	papieren documenten en/of dragers van digitale informatie, zoals diskettes, waarop de prestaties/resultaten van de wederpartij ter beschikking worden gesteld van de Gemeente Schijndel
Leveringen:	de door de wederpartij op basis van de overeenkomst ten behoeve van de Gemeente Schijndel te leveren zaken/goederen
Overeenkomst:	de overeenkomst onder bezwarende titel tussen de Gemeente Schijndel en de wederpartij, tot het leveren van zaken/goederen en/of diensten waarop deze Algemene Voorwaarden van toepassing zijn
Persoonlijkheidsrechten:	de persoonlijkheidsrechten zoals bedoeld in artikel 25 van de Auteurswet 1912
Prestatie:	de te verrichten leveringen van zaken/goederen en/of diensten
Wederpartij:	degene die door ondertekening van de overeenkomst de toepasselijkheid van de Algemene Voorwaarden heeft erkend
Werkdag:	een dag niet zijnde een zaterdag of een zondag of een wettelijk erkende feestdag

Artikel 2 Toepasselijkheid

- 1 Deze Algemene Voorwaarden zijn van toepassing op alle aanvragen, aanbiedingen en overeenkomsten, inclusief eventuele vervolgovereenkomsten, waarbij de Gemeente Schijndel optreedt als de verwerper van prestaties.
- 2 Afwijkingen van deze Algemene Voorwaarden kunnen uitsluitend schriftelijk tussen de partijen worden overeengekomen.
- 3 De toepasselijkheid van eventuele algemene voorwaarden of andere voorwaarden van de wederpartij en/of derden wordt uitdrukkelijk verworpen.
- 4 Indien enige bepaling van deze Algemene Voorwaarden en/of de overeenkomst nietig is of vernietigd wordt, zullen de overige bepalingen volledig van kracht blijven en zullen de Gemeente Schijndel en de wederpartij in overleg treden teneinde nieuwe bepalingen ter vervanging van de nietige c.q. vernietigde bepalingen overeen te komen, waarbij zoveel mogelijk het doel en de strekking van de nietige c.q. vernietigde bepalingen in acht worden genomen.
- 5 Indien onderdelen van de overeenkomst en de daarbij behorende bijlage(n) in strijd zijn met de Algemene Voorwaarden, is de hiërarchie als volgt tenzij anders is overeengekomen: ten eerste de overeenkomst, ten tweede de bijlage(n) en ten derde de Algemene Voorwaarden.

Artikel 3 Inhoud van de overeenkomst

De overeenkomst omvat al hetgeen tussen de Gemeente Schijndel en de wederpartij is overeengekomen. In de overeenkomst worden de volgende zaken aangegeven, indien van toepassing, tenzij door de partijen anders is overeengekomen:

- de projectbenaming en/of het projectnummer;
- dat op de overeenkomst van toepassing zijn de Algemene Voorwaarden van de Gemeente Schijndel 2007;
- de aard en de omvang van de te verrichten prestaties die aan de wederpartij zijn opgedragen;
- de vergoeding zoals bedoeld in artikel 11;
- een eventuele prijsindexatie;

- de exacte factuurgegevens zoals bedoeld in artikel 12 lid 2;
- de termijn waarbinnen de prestaties moeten worden verricht en/of de duur van de overeenkomst;
- de plaats en het tijdstip van levering;
- de montage en/of installatie en/of opleiding, indien van toepassing;
- de overeengekomen rapportagemethode en frequentie zoals bedoeld in artikel 10 lid 3;
- de prestaties/resultaten die de wederpartij moet verrichten/leveren, alsmede de eventuele informatiedragers waarop de prestaties/resultaten van de overeenkomst dienen te worden vastgelegd en ter beschikking worden gesteld van de Gemeente Schijndel;
- de wijze waarop de Gemeente Schijndel aan de wederpartij mededeelt dat zij diens te verrichten prestaties, zoals overeengekomen, als voltooid beschouwt;
- de opzegtermijn van de overeenkomst;
- de contactpersonen van zowel de Gemeente Schijndel als de wederpartij;
- de coördinatie binnen en de aansprakelijkheid van de partijen, indien deze bestaan uit afzonderlijke (rechts-)personen die voor de aanvaarding van de overeenkomst gezamenlijk optreden;
- het boetebeding.

Artikel 4 Totstandkoming van de overeenkomst

- 1 De overeenkomst is tot stand gekomen, indien een schriftelijke onherroepelijke aanbieding van de wederpartij door de Gemeente Schijndel schriftelijk is aanvaard of het overeengekomene op andere wijze door de partijen schriftelijk is bevestigd.
- 2 Het in lid 1 en artikel 5 lid 1 bepaalde laat onverlet de bevoegdheid van de partijen het bestaan van de overeenkomst en/of van de daarin aangebrachte wijzigingen met andere middelen te bewijzen.

Artikel 5 Wijzigingen

- 1 Wijzigingen in de overeenkomst, daaronder begrepen uitbreiding of inkrimping van de reeds opgedragen prestaties, komen tot stand, zodra de Gemeente Schijndel deze schriftelijk aan de wederpartij kenbaar maakt en de wederpartij deze schriftelijk bevestigt.
- 2 De wederpartij is zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Gemeente Schijndel niet gerechtigd de personen, die zijn belast met de uitvoering van de diensten, tijdelijk of definitief te vervangen, tenzij anders is overeengekomen in de overeenkomst. De Gemeente Schijndel zal haar toestemming niet op onredelijke gronden weigeren, en is gerechtigd aan deze toestemming voorwaarden te verbinden. De voor de oorspronkelijke personen geldende tarieven zullen bij vervanging niet verhoogd worden. De inwerkkosten zijn voor rekening van de wederpartij.
- 3 Als de Gemeente Schijndel andere personen wenst voor de uitvoering van de overeenkomst, omdat zij meent dat dit van belang is voor een goede uitvoering van de overeenkomst, deelt zij dit schriftelijk mee aan de wederpartij, onder opgave van redenen. De wederpartij zal voor vervanging zorgdragen.
- 4 Bij een vervanging van de personen, bedoeld in lid 2, dienen personen beschikbaar te worden gesteld die qua deskundigheid, opleiding en ervaring in ieder geval gelijkwaardig zijn aan de oorspronkelijk ingezette personen.

Artikel 6 Algemene verplichtingen van de Gemeente Schijndel

- 1 De Gemeente Schijndel moet de wederpartij tijdig de inlichtingen, gegevens en beslissingen verstrekken, die nodig zijn om de overeenkomst naar behoren te vervullen en te voltooien.

Artikel 7 Algemene verplichtingen van de wederpartij

- 1 De wederpartij garandeert dat de door of namens hem te verrichten prestaties zullen voldoen aan de in de overeenkomst vastgelegde voorwaarden en specificaties, en dat deze volgens het overeengekomen tijdschema zullen worden uitgevoerd.
- 2 De wederpartij zal de prestaties in nauwe samenwerking met de Gemeente Schijndel verrichten, onverminderd het bepaalde in lid 1.
- 3 De wederpartij zal de overeenkomst goed en zorgvuldig uitvoeren, behartigt de belangen van de Gemeente Schijndel naar zijn beste weten, en verricht zijn prestaties naar beste kunnen en

wetenschap. De wederpartij zal alles vermijden wat de uitvoering van de prestaties kan schaden. De wederpartij zal bij het vervullen van de overeenkomst aan de toepassing van eigen vindingen geen voordelen ontleenen die niet bekend zijn bij de Gemeente Schijndel.

- 4 De wederpartij staat in voor de kwaliteit en integriteit van degene die namens de wederpartij belast is met de uitvoering van de overeenkomst.
- 5 De wederpartij zal de Gemeente Schijndel op de hoogte houden van de uitvoering van de overeenkomst waaronder de financiële aspecten en haar desgevraagd inlichtingen geven.
- 6 Indien in de overeenkomst een maximaal of vast bedrag is overeengekomen, dan zullen de prestaties van de wederpartij moeten worden verricht voor maximaal dit bedrag, dan wel het laatstelijk bijgestelde en door de partijen schriftelijk nader overeengekomen bedrag. De wederpartij stelt daartoe ramingen c.q. opgaven en begrotingen op ter overlegging aan de Gemeente Schijndel. Ingeval van overschrijding van dit bedrag is de wederpartij verplicht de overeenkomst zonder berekening van extra kosten en/of uren te vervullen.
Indien echter de overschrijding een gevolg is van omstandigheden zoals bedoeld in artikel 25, of van een verzoek tot verdergaande prestaties dan die in de overeenkomst zijn vastgelegd, worden de extra kosten en/of uren afzonderlijk in rekening gebracht op basis van de werkelijk gemaakte kosten en/of uren.
- 7 Ter vervulling van zijn inlichtingenplicht zal de wederpartij de Gemeente Schijndel tijdig inlichten over de financiële gevolgen en risico's, verbonden aan het stellen van andere of meer eisen, het uitstellen of wijzigen van beslissingen en/of de overeenkomst en het optreden van omstandigheden, waarmee bij het aangaan van de overeenkomst geen rekening is gehouden.
- 8 De wederpartij zal de Gemeente Schijndel bij de totstandkoming van de overeenkomst een raming c.q. opgave van de kosten en/of uren verstrekken. Ten tijde van het overeenkomen van wijzigingen in de overeenkomst zal de wederpartij aangeven of en in hoeverre zulks invloed heeft op de bedoelde raming c.q. opgave van kosten en/of uren. Zodra de verwachting gerechtvaardigd is dat de laatstverstrekte raming c.q. opgave van kosten en/of uren ontoereikend is, zal de wederpartij de Gemeente Schijndel daarover schriftelijk informeren.

Artikel 8 Optreden van de wederpartij als gemachtigde

- 1 De wederpartij treedt slechts op als gemachtigde van de Gemeente Schijndel indien en voor zover de Gemeente Schijndel de wederpartij daartoe schriftelijk als gemachtigde heeft aangewezen.
- 2 Indien en voor zover de wederpartij in strijd handelt met het in lid 1 bepaalde, komen de nadelige gevolgen daarvan voor zijn rekening en risico, behoudens voor zover de Gemeente Schijndel deze handelswijze schriftelijk bekrachtigd heeft.

Artikel 9 Samenwerking met derden

- 1 Indien de overeenkomst met zich meebrengt, dat de wederpartij zijn te verrichten prestaties moet afstemmen op die van door de Gemeente Schijndel ingeschakelde derden, zal de Gemeente Schijndel na overleg met alle betrokkenen vaststellen wie met de leiding en coördinatie van de werkzaamheden wordt belast en wat ieders taak in dezen is.
- 2 De in lid 1 bedoelde leiding en coördinatie houdt ten minste in dat de coördinator tijdig in overleg met de Gemeente Schijndel en de andere wederpartijen een tijdschema voor de uitvoering van de in lid 1 bedoelde overeenkomst vaststelt, en dat hij - ingeval van tijdsoverschrijding of andere omstandigheden die tot vertraging of schade kunnen leiden - onverwijld met hen overleg pleegt en hen en de Gemeente Schijndel schriftelijk verslag daarvan doet toekomen.
- 3 Indien de wederpartij een overeenkomst krijgt te vervullen die ook prestaties op een ander dan zijn eigen vakgebied met zich meebrengen, kan de wederpartij met schriftelijke toestemming van de Gemeente Schijndel, voor rekening en risico van de wederpartij daarvoor andere deskundigen inschakelen.
- 4 Bij het uitvoeren van de overeenkomst kan de wederpartij slechts na schriftelijke toestemming van de Gemeente Schijndel gebruik maken van de diensten van derden. Deze toestemming wordt niet op onredelijke gronden onthouden. Aan de toestemming kunnen door de Gemeente Schijndel voorwaarden worden verbonden. De door de Gemeente Schijndel verleende toestemming laat onverlet de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van de wederpartij voor de nakoming van de krachtens de overeenkomst op hem rustende verplichtingen en de krachtens de belasting- en sociale verzekeringswetgeving op hem als werkgever rustende verplichtingen.

Artikel 10 Samenwerking, rapportage, acceptatie en controle

- 1 Beide partijen wijzen een contactpersoon aan, die de contacten over de uitvoering van de overeenkomst onderhoudt.
- 2 De overeenkomst kan voorzien in de instelling van een begeleidingscommissie of stuurgroep. De taken en bevoegdheden, alsmede de samenstelling van de begeleidingscommissie of stuurgroep worden in de overeenkomst nader bepaald.
- 3 De wederpartij rapporteert over de voortgang van de werkzaamheden aan de Gemeente Schijndel zo vaak als in de overeenkomst is bepaald, dan wel zo vaak als de Gemeente Schijndel dit nodig acht.
- 4 De Gemeente Schijndel zal de wederpartij zo spoedig mogelijk schriftelijk gemotiveerd in kennis stellen indien de prestaties niet worden geaccepteerd door de Gemeente Schijndel.
- 5 De Gemeente Schijndel heeft het recht de resultaten van de verrichte prestaties te (laten) toetsen. Indien blijkt dat de prestaties niet voldoen aan de vooraf in de overeenkomst gestelde kwaliteitscriteria en het in de overeenkomst daaromtrent gestelde, zijn de kosten van toetsing voor rekening van de wederpartij. De Gemeente Schijndel heeft het recht om op kosten van de wederpartij aanvullende c.q. meer uitgebreide kwaliteitscontroles uit te (laten) voeren. Indien uit deze controles blijkt dat aan alle geldende kwaliteitseisen [bedoeld is natuurlijk hetgeen er boven over is gesteld) is voldaan, worden de kosten van de aanvullende c.q. meer uitgebreide kwaliteitscontroles en de kosten van de eventueel daaruit voortvloeiende gevolgen voor de oplevering gedragen door de Gemeente Schijndel.
- 6 Indien de Gemeente Schijndel de toetsingsresultaten als onvoldoende beoordeelt, worden de prestaties niet geaccepteerd. Zij zal de wederpartij schriftelijk verzoeken om binnen een redelijke, door haar te bepalen termijn, alsnog aan het gestelde in de overeenkomst te voldoen, tenzij nakoming van de overeenkomst reeds blijvend onmogelijk is.
- 7 Afgekeurde prestaties worden voor zover deze zich daartoe lenen, door de wederpartij op eerste aanzegging verwijderd en onverwijld, vervangen. De aan verwijdering en vervanging, alsmede de aan herkeuring verbonden kosten komen voor rekening van de wederpartij.

Artikel 11 Vergoeding

- 1 De vergoeding voor de te verrichten prestaties kan bestaan uit:
 - a. de honorering van de werkzaamheden van de wederpartij;
 - b. de gemaakte kosten;
 - c. de te betalen prijs voor de geleverde zaken/goederen en/of diensten.
- 2 De in lid 1 genoemde honorering wordt bepaald naar één of meer van de volgende maatstaven:
 - a. op basis van de aan de overeenkomst bestede tijd;
 - b. op basis van enige andere adequate maatstaf.
- 3 Ingeval van honorering op basis van bestede tijd, zoals bedoeld in lid 2 sub a, wordt de honorering berekend door de aan de overeenkomst bestede tijd te vermenigvuldigen met een tarief per tijdseenheid. Onder bestede tijd wordt verstaan het totaal van alle uren die rechtstreeks zijn besteed aan het vervullen van de overeenkomst en de reistijd die voor de vervulling van de overeenkomst noodzakelijk is, tenzij anders overeengekomen. De tarieven per tijdseenheid, naar persoon, functie of groep, worden in de overeenkomst bepaald of omschreven.
- 4 De in lid 1 genoemde gemaakte kosten zijn declarabel naar één of meer van de volgende maatstaven:
 - a. op basis van de werkelijk gemaakte kosten;
 - b. op basis van enige andere adequate maatstaf.
- 5 Indien de partijen overeenkomen dat de wederpartij de ten behoeve van de overeenkomst gemaakte kosten in rekening kan brengen, zoals bedoeld in lid 4 sub a, zijn de volgende kosten declarabel:
 - de reiskosten;
 - de kosten van het vermenigvuldigen van overeenkomsten, bestekken, tekeningen, berekeningen, rapporten e.d.;
 - de kosten van porti, telecommunicatie, registratie en andere verschotten.De omvang en hoogte van de te maken kosten zullen nader worden vastgesteld in de overeenkomst.
- 6 In de overeenkomst zal worden bepaald naar welke maatstaven de in lid 1 bedoelde vergoeding zal worden berekend. Indien niet uitdrukkelijk anders is overeengekomen, zal de honorering plaatsvinden volgens lid 2 sub a.
- 7 De kosten van andere deskundigen, zoals bedoeld in artikel 9 lid 3 zijn slechts declarabel indien dit met de Gemeente Schijndel vooraf overeengekomen is.

- 8 De wederpartij is verplicht de Gemeente Schijndel periodiek op de hoogte te houden van de in dit artikel genoemde honorering en, indien overeengekomen tussen de partijen, de gemaakte kosten die de Gemeente Schijndel op grond van dit artikel aan de wederpartij verschuldigd is.
- 9 Indien sprake is van wijzigingen zoals bedoeld in artikel 5 lid 1, worden de daarvoor te verrichten prestaties op basis van bestede tijd en, indien overeengekomen tussen partijen, de gemaakte kosten en/of de te betalen prijs voor de geleverde zaken/goederen en/of diensten afzonderlijk in rekening gebracht, tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen.
- 10 De vergoeding/betaling is verschuldigd naar de mate van het verrichten van de uit de overeenkomst voortvloeiende prestaties en/of het gereedkomen van de verschillende fasen van de overeenkomst, zulks zoals uitdrukkelijk is overeengekomen bij de totstandkoming van de overeenkomst.
- 11 De door de wederpartij volgens de overeenkomst te declareren bedragen worden verhoogd met de verschuldigde omzetbelasting.
- 12 In de overeenkomst dient te zijn geregeld of en zo ja hoe de tariefswijzigingen en indexeringen ten aanzien van de prijs worden toegepast.
- 13 De kosten van levering zijn voor rekening en risico van de wederpartij; bij levering van zaken/goederen levert de wederpartij de zaken/goederen "Delivered Duty Paid" (DDP), volgens de "Incoterms 2000", dan wel de laatst geldende versie uitgegeven door de Internationale Kamer van Koophandel in Parijs, tenzij anders is overeengekomen.

Artikel 12 Betaling

- 1 Tenzij anders is overeengekomen, ontstaat het recht op betaling ná acceptatie van de resultaten van de verrichte prestaties. De wederpartij factureert binnen 30 dagen ná acceptatie.
- 2 De wederpartij zendt de factu(u)r(en) toe aan de Gemeente Schijndel onder vermelding van datum en nummer van de overeenkomst, BTW-bedrag en andere door de Gemeente Schijndel verlangde gegevens. Wanneer hier niet aan is voldaan, kan/kunnen de factu(u)r(en) geweigerd worden.
- 3 Indien is overeengekomen dat betaling volgens nacalculatie zal plaatsvinden, wordt gespecificeerd en in door de Gemeente Schijndel eventueel nader aangegeven vorm gefactureerd. In de factuur wordt opgave gedaan van het aantal en de data van de werkelijk en noodzakelijk bestede dagen of uren, en wordt een korte omschrijving van de verrichte werkzaamheden gegeven, alsmede een omschrijving van de eventuele reis- en verblijfkosten, indien deze niet zijn inbegrepen in de dag- of uurtarieven.
- 4 Een overschrijding van de in de overeenkomst opgenomen vaste prijs wordt in de factu(u)r(en) uitdrukkelijk vermeld en gespecificeerd.
- 5 De Gemeente Schijndel betaalt de door haar op basis van de overeenkomst verschuldigde bedragen binnen 30 dagen ná ontvangst van de desbetreffende factuur aan de wederpartij.
- 6 Indien de Gemeente Schijndel een factuur zonder geldige reden niet na het verstrijken van de in lid 5 bedoelde termijn heeft voldaan, heeft de wederpartij, met ingang van de dag volgend op de dag dat de betaling uiterlijk had moeten geschieden, aanspraak op vergoeding van rente tegen het wettelijke rentepercentage. Op de rentevergoeding kan de wederpartij geen aanspraak maken, indien de desbetreffende factuur niet aan het gestelde in de leden 2 tot en met 4 voldoet.
- 7 Indien de Gemeente Schijndel de juistheid van de declaratie, dan wel een onderdeel daarvan betwist, treden de partijen in overleg teneinde de ontstane situatie op te lossen. De Gemeente Schijndel is te allen tijde gerechtigd de door de wederpartij verzonden facturen door een door de Gemeente Schijndel aan te wijzen accountant, als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, op inhoudelijke juistheid te laten controleren. De wederpartij verleent de betrokken accountant inzage in boeken en bescheiden en verstrekt hem alle gegevens en informatie die deze verlangt. De controle is vertrouwelijk en strekt zich niet verder uit dan voor het verifiëren van de facturen is vereist. De accountant brengt zijn rapportage zo spoedig mogelijk aan beide partijen uit. De kosten van het accountantsonderzoek komen voor rekening van de Gemeente Schijndel, tenzij uit het onderzoek van de accountant blijkt dat de factu(u)r(en) niet juist dan wel onvolledig is/zijn, in welk geval bedoelde kosten voor rekening van de wederpartij komen.
- 8 De Gemeente Schijndel is gerechtigd de betaling van een factuur of een deel daarvan, waarover tussen de partijen geen overeenstemming bestaat, op te schorten gedurende de periode van het accountantsonderzoek. Van deze bevoegdheid maakt de Gemeente Schijndel uitsluitend gebruik, indien er redelijke twijfel bestaat omtrent de juistheid van de desbetreffende factuur.
- 9 Overschrijding van een betalingstermijn door de Gemeente Schijndel of niet-betaling door de Gemeente Schijndel van een factuur op grond van een vermoede inhoudelijke onjuistheid van die factuur of ingeval van ondeugdelijkheid van de gefactureerde diensten, geeft de wederpartij niet het

recht zijn werkzaamheden op te schorten dan wel te beëindigen.

Artikel 13 Voorschot

- 1 Indien de Gemeente Schijndel ter uitvoering van de overeenkomst (een) betaling(en) verricht voor prestaties die nog niet zijn verricht, wordt door de wederpartij voorafgaande aan die betalingen een onvoorwaardelijke kredietinstellingsgarantie "on demand" zonder einddatum aan de Gemeente Schijndel afgegeven, ter waarde van het (de) betaalde bedrag(en). Aan deze garantie zijn voor de Gemeente Schijndel geen kosten verbonden. Indien, vanwege enige tekortkoming aan de zijde van de wederpartij, diensten niet binnen de overeengekomen termijn worden geaccepteerd, dan is de wederpartij de wettelijke rente over het voorschot verschuldigd, voor de tijd dat de tekortkoming voortduurt.
- 2 De onvoorwaardelijke kredietinstellingsgarantie "on demand" wordt afgegeven door een erkende kredietinstelling. De kredietinstelling verklaart daarin desverzocht onverwijld over te gaan tot betaling aan de Gemeente Schijndel van het in de garantie genoemde bedrag, vermeerderd met de wettelijke rente over dat bedrag, gerekend vanaf de dag van de door de Gemeente Schijndel gestelde tekortkoming in de nakoming van de wederpartij.

Artikel 14 Eigendom van zaken en informatiedragers

- 1 Bij het verrichten van de prestaties kan de wederpartij gebruik maken van zaken, die eigendom zijn van de Gemeente Schijndel en die voor dat doel in bruikleen worden gegeven. Aan deze bruikleen kunnen voorwaarden worden verbonden.
- 2 De eigendom van informatiedragers, die de partijen over en weer aan elkaar beschikbaar stellen, blijft berusten bij de partij die ze beschikbaar heeft gesteld, tenzij deze informatiedragers zoals bedoeld in artikel 3 door de wederpartij aan de Gemeente Schijndel ter beschikking worden gesteld. In dat geval wordt de eigendom overgedragen aan de Gemeente Schijndel.
- 3 Indien de wederpartij voor het leveren van de diensten gebruik maakt van zaken die eigendom zijn van de Gemeente Schijndel, als bedoeld in lid 1, en die voor dat doel in bruikleen worden gegeven, is de wederpartij aansprakelijk voor de schade die aan deze zaken wordt toegebracht. Aan deze bruikleen kunnen voorwaarden worden verbonden. Indien als gevolg van de aanwezigheid van zaken van de Gemeente Schijndel bij de wederpartij ter uitvoering van de overeenkomst schade aan de wederpartij en/of aan derden wordt toegebracht, op welke wijze dan ook, is deze schade geheel voor rekening en risico van de wederpartij. In voorkomende gevallen zal de wederpartij de Gemeente Schijndel vrijwaren voor aanspraken van derden.

Artikel 15 Levering en verpakking van zaken/goederen

- 1 De wederpartij zal de zaken/goederen leveren DDP, volgens de "Incoterms 2000", dan wel de laatst geldende versie uitgegeven door de Internationale Kamer van Koophandel in Parijs.
- 2 De te leveren zaken/goederen zullen niet worden verpakt in verpakkingen die, beoordeeld volgens de stand van de wetenschap ten tijde van de levering, milieubelastend zijn, of worden vermoed dit te zijn, of op andere wijze een bedreiging kunnen vormen voor de veiligheid, welzijn, of gezondheid.
- 3 Indien bij het uitvoeren van de overeenkomst ten aanzien van verpakkingen niet aan lid 2 van dit artikel kan worden voldaan, en er toch geleverd wordt met gebruikmaking van zulke verpakkingen, zal de wederpartij dit aan de Gemeente Schijndel melden. De Gemeente Schijndel heeft alsdan, het recht deze verpakkingen voor rekening van de wederpartij aan hem te retourneren of deze op zijn kosten te laten verwerken. Dit geldt ook wanneer de verpakkingen niet voldoen aan het in lid 2 van dit artikel bepaalde en de wederpartij dit niet heeft gemeld.
- 4 De te leveren zaken/goederen dienen te worden geleverd met alle voorhanden zijnde documentatie die bestemd is om de zaken/goederen naar behoren te kunnen gebruiken, alsmede eventuele kwaliteitskeurmerken of -certificaten.
- 5 De wederpartij zal de zaken/goederen die door of tijdens het vervoer beschadigd of verloren zijn gegaan voor eigen rekening herstellen of vervangen, één en ander ter keuze van de Gemeente Schijndel.

Artikel 16 Tijdstip van levering van zaken/goederen

- 1 De levering van zaken/goederen vindt plaats op de overeengekomen plaats van bestemming en op het overeengekomen tijdstip.
- 2 Zodra de wederpartij weet of verwacht dat de zaken/goederen niet, of niet tijdig geleverd kunnen worden, zal de wederpartij de Gemeente Schijndel daarvan onverwijld schriftelijk in kennis stellen en aangeven welke maatregelen hij gaat treffen om de eventuele schade voor de Gemeente Schijndel, voortvloeiende uit dit niet-nakomen, te voorkomen of te beperken. Onverlet het bepaalde in artikel 23 draagt de wederpartij alle daaruit voortvloeiende schade voor de Gemeente Schijndel, tenzij de wederpartij aantoont dat de Gemeente Schijndel de veroorzaker is van deze omstandigheden.
- 3 Indien de Gemeente Schijndel tijdig aan de wederpartij kenbaar maakt dat zij om welke reden dan ook niet in staat is de zaken/goederen in ontvangst te nemen op het overeengekomen tijdstip, en deze gereed zijn voor verzending, zal de wederpartij op eigen kosten de zaken bewaren, beveiligen, en alle redelijke maatregelen treffen om achteruitgang in de kwaliteit te voorkomen, totdat zij geleverd zijn, een en ander tenzij dit in redelijkheid niet van de wederpartij kan worden gevergd. De Gemeente Schijndel komt niet in schuldeiserverzuim door uitstel van levering.
- 4 Uitstel van levering als bedoeld in het derde lid van dit artikel geeft de wederpartij nimmer aanspraak op verhoging van de overeengekomen prijs. De wederpartij kan bij een uitstel van levering alleen aanspraak maken op vergoeding van gevolgschade indien er aan de zijde van de Gemeente Schijndel sprake is van opzet, grove schuld of extreme nalatigheid.

Artikel 17 Garantie van zaken/goederen

- 1 De wederpartij garandeert dat gedurende een periode van minimaal 12 maanden ná acceptatie de geleverde zaken/goederen ongestoord - zonder gebreken en/of andere (functionele) belemmeringen - kunnen worden gebruikt voor die doeleinden waarvoor de zaken/goederen bestemd zijn.
- 2 Bij zaken/goederen die niet direct in gebruik worden genomen, wordt de garantietermijn verlengd met de periode gedurende welke de zaken/goederen niet in gebruik zijn genomen, een en ander met een maximum garantietermijn van 18 maanden.
- 3 Indien tijdens de garantietermijn een gebrek ontstaat is de wederpartij, ongeacht de oorzaak van het ontstaan van dat gebrek, verplicht de betrokken zaken/goederen binnen een door de Gemeente Schijndel te bepalen redelijke termijn te vervangen, te herstellen ofwel, mits de redelijkheid hieraan niet in de weg staat, de zaken/goederen terug te nemen en de voor die zaken/goederen gedane betaling onmiddellijk terug te betalen, een en ander ter keuze van de Gemeente Schijndel. Alle ingevolge dit lid te maken kosten zijn voor rekening van de wederpartij, tenzij de wederpartij aantoont dat het tijdens de garantietermijn ontstane gebrek niet voor zijn rekening en risico komt.
- 4 Naast de verplichtingen ingevolge lid 3 van dit artikel is de wederpartij voorts aansprakelijk voor alle in zijdelings verband met het gebrek staande schade, een en ander met inachtneming van de redelijkheid en billijkheid.
- 5 De garantietermijn zal worden verlengd met een periode gelijk aan de periode(n) gedurende welke de zaken/goederen niet zijn gebruikt of niet volledig konden worden gebruikt als gevolg van een gebrek dat zich tijdens de garantietermijn openbaart. Een nieuwe garantietermijn overeenkomstig lid 1 van dit artikel zal van toepassing zijn op zaken/goederen die ter vervanging zijn verstrekt en op de vervangen of gerepareerde delen van die zaken/goederen.
- 6 In aanvulling op lid 1 van dit artikel geldt dat indien de Gemeente Schijndel aannemelijk kan maken dat er sprake is van een verborgen gebrek dat reeds vóór de acceptatie aanwezig was, de wederpartij gedurende 5 jaar ná acceptatie daarvoor aansprakelijk blijft. Vorenstaande is ook van toepassing indien zich gedurende die periode een gebrek voordoet ten gevolge waarvan de geleverde zaken/goederen onbruikbaar worden voor het doel waarvoor deze zijn bestemd, gelet op hetgeen in de overeenkomst is aangegeven, dan wel het redelijkerwijs te verwachten gebruik van de geleverde zaken/goederen. Indien een situatie als in dit lid zich voordoet, is lid 3 van dit artikel, voor zover mogelijk van toepassing.

Artikel 18 Tussentijdse beëindiging van de overeenkomst door de Gemeente Schijndel

- 1 De Gemeente Schijndel is gerechtigd de overeenkomst buiten rechte te ontbinden, dan wel deze tegen een bepaalde tijd op te zeggen onder opgave van redenen. Daaronder is begrepen de omstandigheid dat de ter financiering van de overeenkomst in de ontwerpbegroting opgenomen gelden, niet door de begrotingswetgever worden gevoteerd.

- 2 Ingeval van opzegging van de overeenkomst als in lid 1 bedoeld, is de Gemeente Schijndel verplicht de wederpartij te vergoeden:
 - de honorering naar de stand van de werkzaamheden;
 - de gemaakte kosten;
 - de kosten voortvloeiend uit de eventueel door de wederpartij voor de vervulling van de overeenkomst reeds in redelijkheid aangegane verbintenissen met derden. Eventueel reeds betaalde voorschotten worden hiermee verrekend.Indien en voor zover de te verrichten prestatie, dan wel een onderdeel daarvan bestaat uit te leveren informatiedragers, geldt deze verplichting op voorwaarde dat de wederpartij alle in het kader van de overeenkomst tot stand gekomen (concept-)informatiedragers tot aan het moment van tussentijdse beëindiging aan de Gemeente Schijndel in eigendom overdraagt.
- 3 Nakoming van het in lid 2 bepaalde wordt opgeschort indien de grondslag van tussentijdse beëindiging is gelegen in het feit dat de wederpartij in verzuim is, dan wel de wederpartij in gebreke is gesteld op grond van tekortschieten in de nakoming van zijn verplichting(en), zoals bedoeld in artikel 23 lid 1. In dat geval zal hetgeen verplicht is op grond van lid 2 worden verrekend met de door de Gemeente Schijndel geleden schade zoals bedoeld in artikel 23.
- 4 Tussentijdse beëindiging vindt plaats door middel van een aangetekend schrijven aan de wederpartij.
- 5 De informatiedragers van de Gemeente Schijndel die in het kader van de uitvoering van de overeenkomst aan de wederpartij ter beschikking zijn gesteld, zullen in geval van tussentijdse beëindiging per omgaande, dan wel zo spoedig mogelijk aan de Gemeente Schijndel worden geretourneerd. Het in artikel 30 bepaalde is van overeenkomstige toepassing op de door de wederpartij verrichte prestaties, tot het moment van tussentijdse beëindiging.
- 6 De wederpartij is gehouden om alle informatie die hem tijdens de duur van de overeenkomst is verstrekt, voortbouwende op de geheimhoudingsverplichting van artikel 31, geheim te houden en niet te verstrekken aan derden, tenzij anders is overeengekomen.
- 7 Indien blijkt dat door de wederpartij of een van zijn ondergeschikten enig voordeel, strijdig met de gedragscode integriteit van de Gemeente Schijndel, is of wordt aangeboden of verschaft aan een persoon die deel uitmaakt van een orgaan van de Gemeente Schijndel of aan een van haar ondergeschikten of vertegenwoordigers, heeft de Gemeente Schijndel het recht om de overeenkomst te ontbinden, zonder ingebrekestelling of rechterlijke tussenkomst en onverminderd het recht van de Gemeente Schijndel om vergoeding van kosten en/of schaden, in welke vorm of mate dan ook, te eisen.

Artikel 19 Tussentijdse beëindiging van de overeenkomst door de wederpartij

- 1 De wederpartij kan de overeenkomst tussentijds beëindigen ingeval van overmacht zoals bedoeld in artikel 25, en ingeval van niet-nakoming van verplichtingen van de Gemeente Schijndel zoals bedoeld in artikel 6.
- 2 De wederpartij is niettemin gehouden de schade voor de Gemeente Schijndel als gevolg van die tussentijdse beëindiging te beperken, dan wel toereikende maatregelen te nemen ter voorkoming daarvan.
- 3 Het in artikel 18 lid 2 bepaalde is eveneens van toepassing bij tussentijdse beëindiging van de overeenkomst door de wederpartij.
- 4 Tussentijdse beëindiging vindt plaats door middel van een aangetekend schrijven aan de Gemeente Schijndel.
- 5 De informatiedragers van de Gemeente Schijndel die in het kader van de uitvoering van de overeenkomst aan de wederpartij ter beschikking zijn gesteld zullen in geval van tussentijdse beëindiging per omgaande, dan wel zo spoedig mogelijk aan de Gemeente Schijndel worden geretourneerd. Het in artikel 29 bepaalde is van overeenkomstige toepassing op de door de wederpartij verrichte prestaties, tot het moment van tussentijdse beëindiging.
- 6 De wederpartij is gehouden om alle informatie die hem tijdens de duur van de overeenkomst is verstrekt, voortbouwende op de geheimhoudingsverplichting van artikel 31, geheim te houden en niet te verstrekken aan derden, tenzij anders is overeengekomen.

Artikel 20 Ontbinding wegens faillissement en surséance van betaling

- 1 Indien de wederpartij, in staat van faillissement geraakt, besluit tot ontbinding of surséance van betaling aanvraagt, dan wel indien er beslag, gevolgd door van waardeverklaring, gelegd wordt op

registergoederen of essentiële onderdelen van de bedrijfsvoering van de wederpartij (welk beslag een belemmering kunnen vormen voor de uitvoering en de nakoming van de overeenkomst), of de rechtspersoon wijzigt door overname of een overdracht van de aandelen, heeft de Gemeente Schijndel het recht de wederpartij aan te zeggen, dat zij de overeenkomst onmiddellijk doet eindigen, zonder ingebrekestelling of rechterlijke tussenkomst en onverminderd het recht van de Gemeente Schijndel om vergoeding van kosten en/of schaden, in welke vorm of mate dan ook, te eisen.

- 2 Indien en voor zover de te verrichten prestatie, dan wel een onderdeel daarvan, bestaat uit te leveren informatiedragers, geldt dit artikel op voorwaarde dat de wederpartij alle in het kader van de overeenkomst tot stand gekomen (concept-)informatiedragers tot aan het moment van ontbinding aan de Gemeente Schijndel in eigendom overdraagt. Bij beëindiging als hier bedoeld heeft de Gemeente Schijndel het recht alle naar haar oordeel nuttige en noodzakelijke maatregelen te nemen om de realisering van het project verder te effectueren en daarbij derden in te schakelen.

Artikel 21 Dreigende vertraging van de te leveren diensten

- 1 Indien de levering van de diensten vertraging dreigt te ondervinden, meldt de wederpartij zulks direct schriftelijk aan de Gemeente Schijndel en geeft daarbij de oorzaak en de consequenties aan van de dreigende vertraging. Tevens stelt de wederpartij maatregelen voor om vertraging - ook in de toekomst - te voorkomen.
- 2 Binnen 14 dagen na ontvangst van de in het vorige lid bedoelde melding, bericht de Gemeente Schijndel of zij al dan niet instemt met de voorgestelde maatregelen en de genoemde consequenties. Instemming houdt niet in dat de Gemeente Schijndel de oorzaak van de dreigende vertraging erkent en laat alle andere rechten of vorderingen, die de Gemeente Schijndel op grond van de overeenkomst toekomen, onverlet.

Artikel 22 Onderbreking overeenkomst

- 1 De Gemeente Schijndel kan de wederpartij gelasten de verrichting van de prestaties te onderbreken. De Gemeente Schijndel is verplicht de wederpartij dit schriftelijk kenbaar te maken.
- 2 Tenzij de onderbreking aan de wederpartij te wijten is, is de Gemeente Schijndel ingeval van onderbreking van de overeenkomst verplicht de wederpartij te vergoeden:
 - de honorering naar de stand van de werkzaamheden;
 - de gemaakte kosten;
 - de kosten voortvloeiend uit de eventueel door de wederpartij voor de vervulling van de overeenkomst reeds in redelijkheid aangegane verbintenissen met derden.Indien en voor zover de te verrichten prestatie, dan wel een onderdeel daarvan, bestaat uit te leveren informatiedragers, geldt deze verplichting op voorwaarde dat de wederpartij alle in het kader van de overeenkomst tot stand gekomen (concept-)informatiedragers tot aan het moment van onderbreking aan de Gemeente Schijndel in eigendom overdraagt. Daarnaast is de wederpartij gerechtigd vergoeding van zijn schade, die hij door de onderbreking lijdt, van de Gemeente Schijndel te vorderen, onverminderd de verplichting van de wederpartij om de schade voor de Gemeente Schijndel zoveel mogelijk te beperken.
- 3 Zodra de overeenkomst later voortgang vindt, zullen de extra werkzaamheden die uit het opnieuw starten van de werkzaamheden voor de wederpartij voortvloeien, door de Gemeente Schijndel worden vergoed op basis van bestede tijd en eventueel de gemaakte kosten. De partijen zullen overleggen of de bepalingen van de overeenkomst aan de nieuwe situatie moeten worden aangepast.
- 4 Ingeval van een onderbreking langer dan 2 jaar zijn de partijen verplicht met elkaar in overleg te treden met het oog op een beëindiging van de overeenkomst overeenkomstig het bepaalde in artikel 18 en 19.

Artikel 23 Nakoming

- 1 Indien één der partijen tekortschiet in de nakoming van zijn verplichtingen uit de overeenkomst, kan de andere partij hem in gebreke stellen. De nalatige partij is echter onmiddellijk in verzuim als nakoming van de desbetreffende verplichtingen, anders dan door overmacht, binnen de overeengekomen termijn reeds blijvend onmogelijk is. De ingebrekestelling geschiedt schriftelijk per aangetekende brief, waarbij aan de nalatige partij een redelijke termijn wordt gegund om alsnog

haar verplichtingen na te komen. Deze termijn is een fatale termijn. Indien nakoming binnen deze termijn uitblijft, is de nalatige partij in verzuim. De wederpartij is naar keuze bevoegd:

- a) tot beëindiging van de overeenkomst over te gaan;
 - b) nakoming van de overeenkomst te vorderen, tenzij de desbetreffende partij uitdrukkelijk en schriftelijk met de niet-nakoming heeft ingestemd.
- 2 De in het vorige lid genoemde ingebrekestelling is niet vereist indien de levertijd op grond van het gestelde in artikel 16 lid 2 en artikel 21 lid 2 is verlengd. Indien de in het vorige lid bedoelde nakoming na verloop van de verlengde termijn uitblijft, is de nalatige partij vanaf dat moment direct in verzuim.
 - 3 De partij die toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van zijn verplichtingen, is tegenover de andere partij aansprakelijk voor de door de andere partij geleden dan wel te lijden schade. Hij vrijwaart de andere partij voor eventuele aanspraken van derden op vergoeding van schade als gevolg van het voornoemde tekortschieten.
 - 4 De kosten van alle gerechtelijke en buitengerechtelijke maatregelen, waaronder in ieder geval begrepen zijn incassokosten en kosten van rechtskundige bijstand, gemaakt in verband met de niet-nakoming en/of overtreding door de partij die in gebreke blijft, zijn voor rekening van die **partij, met** uitzondering van de ingevolge een rechtelijke beslissing door de wederpartij te betalen proceskosten.

Artikel 24 Boete

- 1 De Gemeente Schijndel kan in de overeenkomst een boetebeding opnemen waarin onder meer is bedongen dat indien niet binnen de overeengekomen dan wel verlengde termijn de volledige verrichting van de prestaties is geaccepteerd die aan de overeenkomst beantwoordt, dan wel een andere prestatie ter voldoening is aangeboden en geaccepteerd, de wederpartij aan de Gemeente Schijndel na verloop van een daartoe gestelde termijn, zonder rechterlijke tussenkomst, een boete verschuldigd is van een nader te bepalen percentage van de totale dan wel maximale prijs die met de overeenkomst is gemoeid, minimaal € 1.000,-- vermeerderd met de omzetbelasting, voor elke dag dat de tekortkoming voortduurt, tot een maximum van 10% van het contractsbelang. Indien nakoming anders dan door overmacht blijvend onmogelijk is geworden, is de boete onmiddellijk in haar geheel verschuldigd.
- 2 De boete komt de Gemeente Schijndel toe onverminderd alle andere rechten of vorderingen, daaronder mede begrepen:
 - a. haar vordering tot nakoming van de overeengekomen verplichting tot het leveren van de diensten;
 - b. haar rechten op schadevergoeding.
- 3 De boete wordt verrekend met de door de Gemeente Schijndel verschuldigde betalingen, ongeacht of de vordering tot betaling daarvan op een derde is overgegaan.

Artikel 25 Overmacht

- 1 Indien een overmachtsituatie zich voordoet is de wederpartij verplicht dit onmiddellijk schriftelijk te melden aan de Gemeente Schijndel. De Gemeente Schijndel heeft gedurende vier werkdagen na ontvangst van deze kennisgeving het recht de overeenkomst tussentijds te beëindigen conform het bepaalde in artikel 18, dan wel in overleg met de wederpartij een periode te bepalen waarin de partijen de nakoming van overeengekomen verplichtingen opschorten in afwachting van het eventueel opheffen van de overmachtsituatie.
Indien de wederpartij na afloop van de overeengekomen periode ten gevolge van overmacht niet kan nakomen c.q. tekort schiet in zijn verplichtingen op grond van deze bepalingen, heeft de Gemeente Schijndel het recht de overeenkomst door middel van een aangetekend schrijven met onmiddellijke ingang buiten rechte te ontbinden, zonder dat bij de wederpartij daardoor enig recht op schadevergoeding zal ontstaan.
- 2 Onder overmacht wordt in ieder geval niet verstaan: onvoldoende beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel, ziekte van personeel, stakingen, verlate aanlevering of ongeschiktheid van materialen of van de programmatuur, voor zover deze omstandigheden zich voordoen aan de zijde dan wel door toedoen van de partij die niet nakomt c.q. tekortschiet. Voorts wordt niet onder overmacht begrepen het niet-nakomen dan wel tekortschieten van door de wederpartij ingeschakelde derden, en/of liquiditeits- c.q. solvabiliteitsproblemen aan de zijde van de wederpartij

of de door hem ingeschakelde derden.

Artikel 26 Personeel

De partijen zijn niet gerechtigd zonder schriftelijke toestemming van de andere partij tijdens de uitvoering van de overeenkomst en/of binnen één jaar na beëindiging daarvan, personeel van de andere partij in dienst te nemen, noch met dat personeel over indiensttreding te onderhandelen. Deze toestemming wordt niet zonder redelijke grond onthouden.

Artikel 27 Vervolgovereenkomst

De wederpartij kan aan de overeenkomst geen enkel recht ontleen voor het aangaan van een vervolgovereenkomst. De wederpartij is verplicht er zorg voor te dragen dat de rechten van de Gemeente Schijndel ten aanzien van het aangaan van vervolgovereenkomsten op generlei wijze worden beperkt door de toepasselijkheid van rechten van de wederpartij of derden, zoals - niet zijnde limitatief bedoeld - octrooirecht, intellectuele eigendomsrechten en verplichte protocollen, anders dan voor aanvang van de overeenkomst door de wederpartij aan de Gemeente Schijndel kenbaar is gemaakt.

Artikel 28 Verzekering

- 1 De wederpartij verklaart dat hij afdoende is verzekerd en zich verzekerd houdt voor de uitvoering van de overeenkomst voor beroepsaansprakelijkheid en andere aansprakelijkheden die van toepassing zijn.
- 2 De wederpartij verleent op verzoek van de Gemeente Schijndel terstond inzage in de polis(sen) en de bewijzen van premiebetaling. De wederpartij beëindigt niet zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Gemeente Schijndel de verzekeringsovereenkomsten dan wel de condities waaronder deze zijn aangegaan. Evenmin wijzigt de wederpartij het verzekerde bedrag ten nadele van de Gemeente Schijndel zonder voorafgaande schriftelijke toestemming. De door de wederpartij verschuldigde verzekeringspremies worden geacht in de overeengekomen prijzen en tarieven te zijn begrepen.
- 3 De wederpartij cedeert bij voorbaat alle aanspraken op uitkeringen van verzekeringspenningen, als bedoeld in lid 1, voor zover deze betrekking hebben op schade, waarvoor de wederpartij op grond van de overeenkomst jegens de Gemeente Schijndel aansprakelijk is. Verzekeringspenningen die door verzekeringsmaatschappijen rechtstreeks aan de Gemeente Schijndel worden uitbetaald, worden in mindering gebracht op de door de wederpartij voor het verzekerde voorval aan de Gemeente Schijndel te betalen schadevergoeding.

Artikel 29 Intellectuele eigendomsrechten en gebruiksrechten

- 1 Alle intellectuele eigendomsrechten, welke kunnen of zullen worden uitgeoefend - waar en wanneer dan ook - zowel ten behoeve van het gebruik als ten behoeve van de exploitatie door de Gemeente Schijndel en/of van alle door de wederpartij op grond van de overeenkomst verrichte prestaties, berusten bij de Gemeente Schijndel, tenzij anders is overeengekomen.
De rechten van de wederpartij worden op grond van deze bepalingen door de wederpartij aan de Gemeente Schijndel overgedragen, welke overdracht terstond na het ontstaan van die rechten door de Gemeente Schijndel wordt aanvaard.
- 2 Voorzover voor de overdracht van dergelijke rechten een nadere akte zou zijn vereist, machtigt de wederpartij de Gemeente Schijndel onherroepelijk om een zodanige akte op te maken en namens de wederpartij te ondertekenen, onverminderd de verplichting van de wederpartij om op eerste verzoek van de Gemeente Schijndel aan de overdracht van zodanige rechten zijn medewerking te verlenen, zonder daarbij voorwaarden te kunnen stellen.
De eventuele kosten welke zijn verbonden aan het vestigen van bepaalde intellectuele eigendomsrechten komen voor rekening van de Gemeente Schijndel.
De wederpartij machtigt de Gemeente Schijndel hierdoor onherroepelijk om de overdracht van deze intellectuele eigendomsrechten in de desbetreffende registers te doen inschrijven.
- 3 Onder de in lid 1 bedoelde rechten zijn - zonder dat deze opsomming als limitatief kan worden opgevat - mede begrepen:

- a. alle handelingen, waaronder de permanente of tijdelijke reproductie van een deel of het geheel of een bewerking van informatie, resultaten, prestaties en informatiedragers, die nodig of nuttig zijn met het oog op datgene waartoe deze handelingen beoogd zijn en/of geschikt zijn of blijken of kunnen zijn;
 - b. het daartoe laden, in beeld brengen, uitvoeren, overbrengen en opslaan van, of bewerkingen daarvan van digitale informatie met het oog op onderhoud, verbeteren van fouten, virusbestrijding, aanbrengen van mogelijke verbeteringen, het overbrengen naar een andere omgeving, het koppelen en/of het interoperabel maken met andere hardware en systeemprogrammatuur en andere programmatuur, het wijzigen van parameters, het aanbrengen, wijzigen of verwijderen van beveiligingen, het vervaardigen, opslaan, wijzigen van (reserve-)kopieën, het onderzoeken en testen van de informatiedrager.
- 4 De wederpartij doet hierbij afstand jegens de Gemeente Schijndel van alle eventueel aan hem toekomende persoonlijkheidsrechten, voor zover de toepasselijke regelgeving zodanige afstand toelaat. De wederpartij doet, hiertoe gevolmachtigd, ook namens het aan zijn zijde betrokken personeel, afstand jegens de Gemeente Schijndel van alle eventueel aan deze personeelsleden toekomende persoonlijkheidsrechten, voor zover de toepasselijke regelgeving zodanige afstand toelaat.
 - 5 Indien tussen de partijen een verschil van mening zal bestaan over de eigendom van de informatiedragers respectievelijk de intellectuele eigendomsrechten daarvan, wordt ervan uitgegaan dat de eigendom berust bij de Gemeente Schijndel, tenzij de wederpartij kan aantonen dat de eigendom bij hem berust.
 - 6 De wederpartij verplicht zich de prestaties/resultaten van zijn werkzaamheden in generlei vorm of mate aan derden beschikbaar te stellen, noch hierover aan derden enigerlei inlichting te verschaffen, tenzij de Gemeente Schijndel schriftelijk uitdrukkelijk toestemming hiervoor heeft verleend. De Gemeente Schijndel is gerechtigd aan het verlenen van deze toestemming voorwaarden te verbinden, zoals tegen betaling door de wederpartij van een door de Gemeente Schijndel in onderling overleg vast te stellen royalty-vergoeding.
 - 7 De wederpartij staat ervoor in dat de verrichte prestatie geen inbreuk maakt op rechten van industriële en/of intellectuele eigendom van derden, waaronder begrepen: persoonlijkheidsrechten, aanspraken op "knowhow" en ongeoorloofde mededinging. De wederpartij vrijwaart de Gemeente Schijndel van aanspraken die voortvloeien uit enigerlei inbreuk op de in dit lid bedoelde rechten en hij vergoedt de Gemeente Schijndel alle kosten, schaden en interessen die het gevolg zijn van zodanige inbreuk.
 - 8 Onverminderd het overigens bepaalde, is de Gemeente Schijndel gerechtigd, indien derden de Gemeente Schijndel ter zake van schending van industriële en/of intellectuele eigendomsrechten aansprakelijk stellen, de overeenkomst schriftelijk, buiten rechte, geheel of gedeeltelijk, te ontbinden. Van haar recht tot ontbinding van de overeenkomst zal de Gemeente Schijndel geen gebruik maken dan na voorafgaand overleg met de wederpartij.
 - 9 Bij schending van het gestelde in dit artikel is het boetebeding ex artikel 24 van toepassing.

Artikel 30 Overdracht rechten en plichten

- 1 De partijen zijn niet gerechtigd de uit de overeenkomst voortvloeiende rechten en/of plichten zonder schriftelijke toestemming van de andere partij aan een derde over te dragen, te vervreemden of te bezwaren, zulks met uitzondering van het recht op honorarium. De toestemming zal niet zonder redelijke grond worden geweigerd. De partijen kunnen aan deze toestemming voorwaarden verbinden.
- 2 Met toestemming van de Gemeente Schijndel is de wederpartij gerechtigd om rechten met betrekking tot de overeenkomst binnen het concern over te dragen bij een overname of bij een overdracht van de aandelen. Indien de wederpartij het voornemen heeft een dergelijke situatie te creëren of een dergelijke situatie voorziet, meldt hij dit terstond aan de Gemeente Schijndel.

Artikel 31 Geheimhouding

- 1 De wederpartij heeft kennisgenomen van het bepaalde in artikel 2:5 van de Algemene wet bestuursrecht. De wederpartij zal ervoor zorgdragen dat de personen die zijn belast met de uitvoering van de overeenkomst, eveneens worden geïnformeerd over de hiervoor bedoelde geheimhoudingsplicht. Behoudens voorafgaande schriftelijke toestemming van de andere partij, zal

- ieder der partijen informatie, alsmede informatie- en gegevensdragers die haar ter beschikking staan niet aan derden kenbaar maken/verstrekken.
- 2 De partijen verplichten zich over en weer tot geheimhouding van al hetgeen hen in verband met de uitvoering van de overeenkomst aan informatie wordt verschaft. Zij verplichten zich over en weer deze informatie slechts te gebruiken in het kader van de uitvoering van de overeenkomst. Dit houdt onder meer in dat zij deze informatie niet aan derden zullen verstrekken, niet zullen kopiëren anders dan noodzakelijk ter uitvoering van de overeenkomst, alsmede dat zij geen commercieel gebruik zullen maken van de informatie.
 - 3 De partijen zullen ervoor zorgdragen dat de in het voorgaande lid omschreven verplichtingen nauwkeurig worden nageleefd door allen die voor hen werkzaam zijn.
 - 4 De verplichtingen genoemd in de voorgaande leden gelden niet voor zover de betreffende informatie:
 - a. aantoonbaar reeds in het bezit was van één der partijen op het moment dat die informatie aan die partij werd verstrekt;
 - b. van algemene bekendheid is of is geworden en deze bekendheid niet het gevolg is van de niet-nakoming door één der partijen van de verplichting als omschreven in dit artikel;
 - c. zonder verplichting tot geheimhouding is meegedeeld aan één der partijen door een derde die het recht had die informatie te verstrekken;
 - d. op grond van de Wet openbaarheid van bestuur dient te worden verstrekt;
 - e. met toestemming van de wederpartij aan derden ter beschikking wordt gesteld, al dan niet onder voorwaarden.
 - 5 Geen van beide partijen zal zonder schriftelijke toestemming van de andere partij in publicaties of reclame-uitingen melding maken van de prestaties/resultaten of uitvoering van de overeenkomst - al dan niet met gebruikmaking van informatie- en gegevensdragers -.
 - 6 Bij schending van het gestelde in dit artikel is het boetebeding ex artikel 24 van toepassing.

Artikel 32 Toepasselijk recht

Op de overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

Artikel 33 Bevoegde rechter

- 1 Verschillen van mening tussen de Gemeente Schijndel en de wederpartij zullen zoveel mogelijk langs minnelijke weg worden opgelost. Indien een verschil van mening niet langs minnelijke weg is opgelost, wordt er geacht een geschil te bestaan.
- 2 Alle geschillen, daaronder begrepen die welke door slechts één der partijen als zodanig wordt beschouwd, die naar aanleiding van of in verband met de uitleg of de tenuitvoerlegging van deze bepalingen of de overeenkomst mochten ontstaan, zullen bij uitsluiting worden voorgelegd aan de bevoegde rechter te Breda, tenzij de partijen alsnog een andere vorm van geschillenbeslechting overeenkomen.

Artikel 34 Slotbepaling

- 1 De Gemeente Schijndel kan nadere voorwaarden opstellen ter uitvoering van de overeenkomst.
- 2 De Gemeente Schijndel is zich ervan bewust en de wederpartij realiseert zich dat de Gemeente Schijndel ook als overheid optreedt. De wederpartij aanvaardt deze bijzondere positie van de Gemeente Schijndel als overheid. De Gemeente Schijndel behoudt bij de nakoming van het in de overeenkomst bepaalde volledig haar publiekrechtelijke verantwoordelijkheid en bevoegdheden.
- 3 Tenzij anders is overeengekomen, geschiedt de communicatie ter zake van de overeenkomst, ongeacht de vorm, in de Nederlandse taal.
- 4 Deze voorwaarden kunnen worden aangehaald als: Algemene Voorwaarden van de Gemeente Schijndel 2007.

BIJLAGE 3: HET TRAJECT VOOR KEUZE VAN DE AANBESTEDINGSVORM

Om tot een juiste keuze van de aanbestedingsvorm te komen, moet een aantal stappen worden doorlopen. Allereerst moet aan de hand van de specificatie de aard van de opdracht bepaald worden. Dan moet aan de hand van de raming bepaald worden of de opdracht Europees aanbesteed moet worden, of aan de hand van de criteria van de gemeente Schijndel, of dat de aanbestedingsvorm niet wordt voorgeschreven.

1 De aard van de opdracht: werk, levering of dienst?

Om te kunnen bepalen op welke wijze de opdracht aanbesteed dient te worden, wordt allereerst de aanbestedingsvorm bepaald. Voorgenomen opdrachten worden op grond van de Europese regelgeving in drie hoofdcategorieën ingedeeld : werken, leveringen en diensten. Hoewel voor wat betreft deze categorieën de aanbestedingswijzen grotendeels overeenkomen, verschillen de grensbedragen onderling. Voor een omschrijving van de hoofdcategorieën wordt verwezen naar hoofdstuk 2.4.

Het onderwerp van de opdracht is bepalend. Indien het een samengestelde opdracht betreft (een combinatie van bijvoorbeeld de levering van een product en aanvullende dienstverlening), is het onderwerp dat de grootste financiële waarde vertegenwoordigt, bepalend voor de categorie waarin de opdracht dient te worden ingedeeld. Dit laat onverlet, dat elke levering of dienst die boven de Europese drempel uitkomt (ook als die deel uitmaakt van een groter werk) Europees aanbesteed moet worden.

2 De financiële (grensbedragen) toets

Nadat de aanbestedingsvorm (werken, diensten of leveringen) is vastgesteld, wordt vervolgens naar de totale (geraamde) waarde gekeken. Aan de hand van de kostenraming, die getoetst wordt aan de vastgestelde drempelbedragen (zie bijlage 4: Drempelbedragen Europese aanbestedingsrichtlijnen) kan worden vastgesteld, welke aanbestedingswijze van toepassing is.

Bij de toets op drempelbedragen dienen de volgende randvoorwaarden in acht te worden genomen.

- Bij het bepalen van de waarde van de opdracht, dient de volledige omvang van de behoeftestelling als uitgangspunt te worden genomen. Dit houdt in, dat:
 - Eventuele opties, service en onderhoud e.d. moeten worden mee genomen in de raming;
 - Indien een opdracht zich over meerdere jaren uitstrekt, dient het totaal van het aantal te verwachten jaren waarop de opdracht betrekking heeft, als uitgangspunt voor de kostenraming te worden genomen. Als mogelijke richtlijn kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de te verwachten levensduur van een product of de periode waarin de opdrachtnemer zijn prestatie zal moeten verrichten (levering + onderhoudsperiode of een periode waarin meerdere leveringen zullen plaatsvinden).
- De opdracht mag niet in onderdelen worden opgesplitst ("geknipt") met de bedoeling om onder het grensbedrag te blijven. Dit houdt eveneens in, dat een opdracht niet in tijd beperkt mag worden om de hoogte van de kostenraming te kunnen beïnvloeden. Het om die reden opdelen of splitsen van een opdracht heeft in de praktijk veelal weinig zin. Indien bijvoorbeeld een onderhoudscontract voor een jaar wordt afgesloten in plaats van een meer logische termijn van drie jaar, komt het probleem jaarlijks terug. Een herhaling zal dan niet mogelijk zijn, aangezien dit bij de verantwoording eenvoudig te constateren is. Bovendien brengt dit jaarlijks werk met zich mee. Een oplossing met continuïteit verdient daarom gewoonlijk de voorkeur.

Als de opdracht een levering van gelijksoortige goederen of werkzaamheden betreft of de verschillende onderdelen gezamenlijk een eindresultaat beogen, wordt vrijwel altijd aangenomen dat er sprake is van één geheel.

 - Dat wil niet zeggen dat niet in onderdelen (ook wel percelen genoemd) mag worden aanbesteed maar houdt wel in, dat op alle onderdelen de regelgeving van toepassing is. De gezamenlijke waarde van de onderdelen (percelen) is bepalend voor de vraag welke aanbestedingsprocedure moet worden toegepast.

Aangezien de toets op de grensbedragen in grote mate bepalend is voor de wijze waarop de aanbesteding gaat plaatsvinden, dient zowel de gekozen procedure als de onderliggende motivatie (kostenraming en

overige randvoorwaarden) in het aanbestedingsdossier te worden opgenomen. Het afdelingshoofd is verantwoordelijk voor deze afweging.

3 Wijze van aanbesteden

De keuze voor een bepaalde wijze van aanbesteden wordt mede bepaald door regels van Europees en nationaal recht en het gemeentelijk beleid. Indien de geschatte waarde van de opdracht het door de Europese Commissie vastgestelde grensbedrag overschrijdt, zijn de regels van de Europese aanbestedingsrichtlijnen voor Werken, Leveringen of Diensten van toepassing.

3.1 Europees aanbesteden

Indien de voorgenomen opdracht een werk betreft, is de EU-richtlijn Werken daarop van toepassing, als de geraamde waarde van de opdracht het drempelbedrag overschrijdt (zie bijlage 4). In dat geval dient op de aanbestedingsprocedure, het ARW 2005 van toepassing te worden verklaard.

Indien de opdracht een levering of een dienst betreft, gelden respectievelijk de EU-richtlijnen Leveringen en Diensten, als de grenswaarde wordt overschreden (zie bijlage 4).

Europese aanbestedingsprocedures en richtlijnen

Bij opdrachten waarvan de geraamde waarde gelijk is aan of hoger dan het grensbedrag van de EU-richtlijnen, bestaat er keuzevrijheid tussen de openbare procedure en de niet-openbare procedure. De laatste wordt ook wel genoemd de procedure met voorafgaande selectie. Het grote verschil tussen beide procedures wordt veroorzaakt, doordat de openbare procedure zich in één fase (na publicatie dienen belangstellenden direct een offerte in) voltrekt, terwijl de niet-openbare procedure een selectiefase (aanmelding na publicatie) en een gunningfase (indienen offerte) onderscheidt.

Indien is voldaan aan de in de EU-richtlijnen vermelde omstandigheden, kan met een beroep op een uitzonderingsgrond gebruik gemaakt worden van een onderhandelingsprocedure, met of zonder voorafgaande publicatie. De uitzonderingen zijn echter schaars. Bovendien wordt de regelgeving op dit punt uiterst strikt uitgelegd. Indien een beroep op een uitzonderingsgrond wordt gedaan dient altijd in het dossier te worden beargumenteerd en vastgelegd. Afwijking is alleen mogelijk op basis van een besluit van burgemeester en wethouders.

In de EU-richtlijn Diensten ten slotte, is een aparte procedure opgenomen voor het inrichten van een prijsvraag voor het maken van een ontwerp. Onder bepaalde voorwaarden kan een opdracht tot het realiseren van een project, aan de winnaar van de prijsvraag worden verstrekt.

3.2 Niet-Europees aanbesteden

Daar waar de waarde van een opdracht een keuze tussen meerdere procedures toelaat, dient aan de hand van de inhoudelijke kenmerken van de opdracht, de marktsituatie, de specifieke omstandigheden en het gemeentelijk aanbestedingsbeleid, de keuze voor een procedure te worden gemaakt.

Aanbesteden onder de Europese drempelwaarden

Indien de kostenraming van een voorgenomen opdracht onder de drempelwaarde van de EU-richtlijnen blijft, zijn dezelfde benaderingen mogelijk als bij de Europese aanbesteding. Het verschil met de Europese aanbesteding ligt in de wijze waarop het voornemen tot aanbesteden kenbaar wordt gemaakt. Bij de Europese aanbesteding is dat altijd op Europees niveau (bijvoorbeeld in het EU publicatieblad), bij de niet-Europese aanbesteding is dat op lokaal (gemeentelijke website), regionaal of landelijk (Aanbestedingskrant, Cobouw) niveau, afhankelijk van aard en omvang van de opdracht.

BIJLAGE 4: DREMPELBEDRAGEN EUROPESE AANBESTEDINGSRICHTLIJNEN

Overzicht van de drempelwaarden⁵ in euro's voor Europese aanbestedingen (voor zover relevant voor de gemeente Schijndel):

Productvorm	Drempelwaarde
Leveringen	€ 211.000,-
Diensten	€ 211.000,-
Diensten vallend onder de zgn. 2B diensten (zie bijlage 5)	€ 200.000,-
Werken	€ 5.278.000,-

⁵ Ingevolge de Europese aanbestedingsrichtlijnen worden de tegenwaarden van de drempelbedragen in euro en nationale valuta in beginsel om de twee jaar herzien. De hier genoemde bedragen zijn geldig van 1 januari 2006 tot en met 31 december 2007.

BIJLAGE 5 : BIJLAGEN 2A EN 2B RICHTLIJN DIENSTEN

De in **bijlage 2A** van de Richtlijn Diensten opgenomen -zgn. prioritaire- diensten zijn:

Cat.	Benaming	CPC-indeling⁶
1.	Onderhoud en reparatie	6112, 6122, 633, 886
2.	Vervoer te land, met inbegrip van vervoer per pantserwagen en koerier, met uitzondering van postvervoer	712 (uitgez. 71235), 7512, 87304.
3.	Luchtvervoer van passagiers en vracht, met uitzondering van postvervoer	73 (uitgez. 7321)
4.	Postvervoer te land en door de lucht	71235, 7321
5.	Telecommunicatie	752
6.	Diensten van financiële instellingen: a) verzekeringsdiensten, b) bankdiensten en diensten in verband met beleggingen	ex 81, 812, 814
7.	Diensten in verband met computers	84
8.	Onderzoeks- en ontwikkelingswerk	85
9.	Accountants en boekhouders	862
10.	Markt- en opinieonderzoek	864
11.	Advies inzake bedrijfsvoering en beheer en aanverwante diensten.	865, 866
12.	Diensten van architecten; diensten van ingenieurs en geïntegreerde diensten van ingenieurs bij kant-en-klaar opgeleverde projecten; diensten in verband met stedenbouw en landschapsarchitectuur; diensten in verband met aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen; diensten voor keuring en controle	867
13.	Reclamewezen	871
14.	Reiniging van gebouwen en beheer van onroerend goed	874, 82201 t/m 82206
15.	Uitgeven en drukken, voor een vast bedrag of op contractbasis	88442
16.	Straatreiniging en afvalverzameling; afvalwaterverzameling en -verwerking en aanverwante diensten	94

⁶ Categorie van de dienst en beschrijving, d.w.z. de CPC-code, ofwel de Centrale Product Classificatie van de Verenigde Naties, die nauw overeenkomt met de CPV: Common Procurement Vocabulary, een indeling voortkomend uit EU-regelgeving.

De in **bijlage 2B** van de Richtlijn Diensten opgenomen -de zgn. residuaire- diensten zijn:

Cat.	Benaming	CPC-indeling⁷
1.	Hotels en restaurants	64
2.	Vervoer per spoor	711
3.	Vervoer over water	72
4.	Vervoersondersteunende diensten	74
5.	Rechtskundige diensten	861
6.	Arbeidsbemiddeling	872
7.	Opsporing en beveiliging, met uitzondering van vervoer per pantserwagen	873 (uitgez. 87304)
8.	Onderwijs	92
9.	Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	93
10.	Cultuur, sport en recreatie	96
11.	Overige diensten	

Onderscheid in 2A en 2B Diensten:

Bij een aanbesteding binnen de richtlijn diensten bestaat een onderverdeling tussen diensten waarbij:

- het volledige regime van "diensten" toepasselijk is (2A) en
- diensten waarbij slechts een zeer beperkt gedeelte (2B) van toepassing is.

De onderverdeling is neergelegd in de richtlijn zelf en uitgewerkt in twee bijlagen (2A en 2B), waarin verschillende diensten met name zijn opgesomd.

Bijlage 2A betreft diensten die onder de volledige werking van de richtlijn vallen. Voor de diensten die in bijlage 2A zijn opgenomen moet de opdrachtverlening conform de voorschriften van de richtlijn gebeuren.

Bijlage 2B bevat een opsomming van diensten waarop slechts een deel van de richtlijn van toepassing is. Bij 2B diensten dient men alleen de voorschriften om de technische specificaties in de contractuele documenten op te nemen en de juiste technische voorschriften toe te passen, alsmede het publiceren van de aankondiging van de gegunde opdracht in het Publicatieblad van de EG (artikel 14 en 16 van de richtlijn Diensten).

⁷ Categorie van de dienst en beschrijving, d.w.z. de CPC-code, ofwel de Centrale Product Classificatie van de Verenigde Naties, die nauw overeenkomt met de CPV: Common Procurement Vocabulary, een indeling voortkomend uit EU-regelgeving.

BIJLAGE 6 : BRONNENOVERZICHT

Internet:

Informatie over (Europees) aanbesteden: www.ovia.nl; www.vng.nl
Gemeentelijke websites

Publicaties:

Aanbestedingsbeleid gemeente Houten 2005, uitgave van de gemeente Houten
NPPP Publicatie 'Inkoopssamenwerking, van theorie naar praktijk', november 2004
Goed Besteed, checklist voor inkopen en aanbesteden, VNG april 2006
Handreiking voor een collegebesluit inzake inkoop en aanbesteding, ministerie BZK, oktober 2004